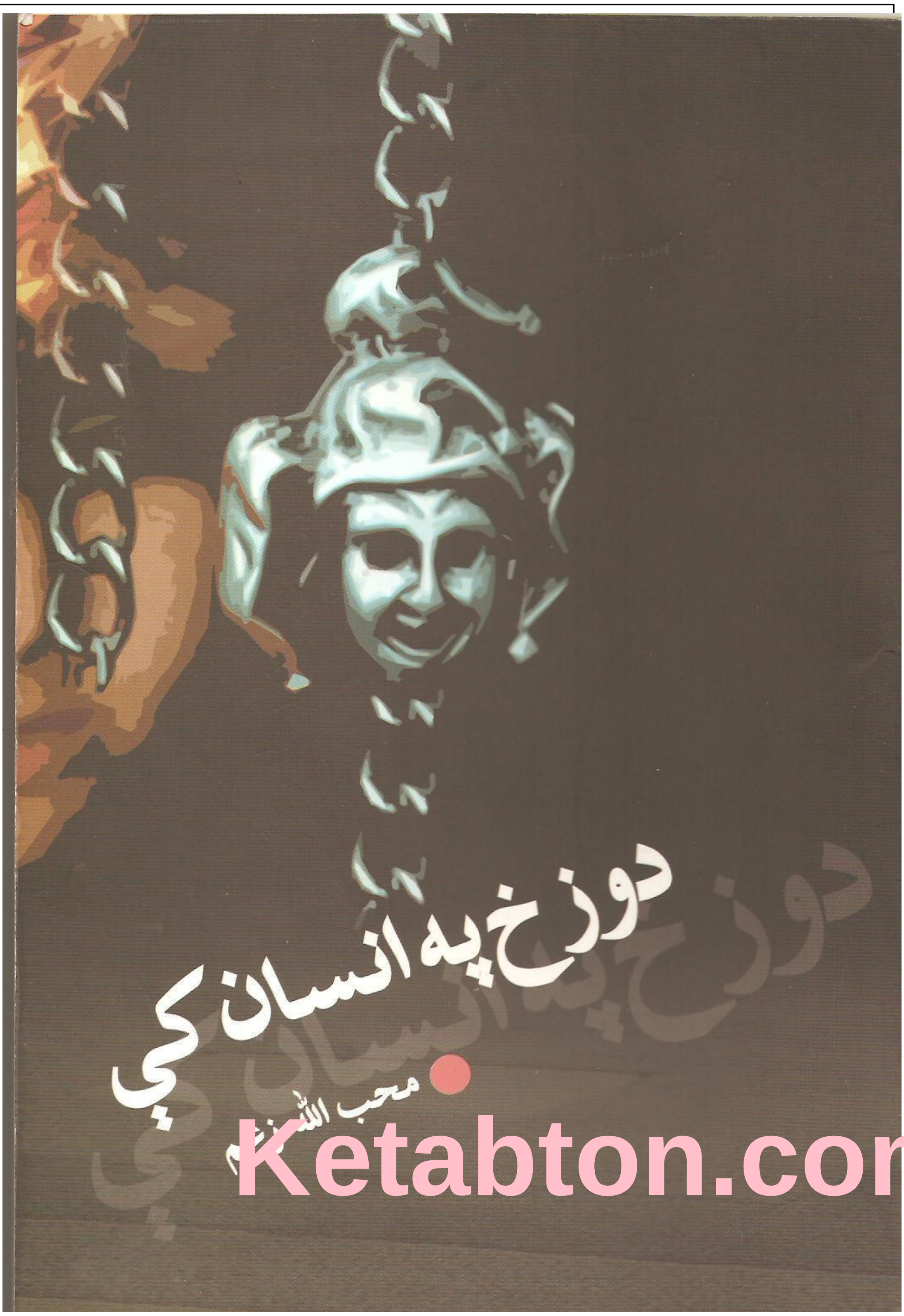

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

د لنډو کيسو ټولګه

ليکوال: محب الله زغم

خپرندوی: د افغانستان قلم ټولنه ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانمرګی

_ ډاکتر صایب ! هله تلوار وکه،

_ اوهو حاجي ملا صایب! خیریت خو به وي؟

_ خبره له خیریت نه تېره ده. کوچنیان مې درته راوستلي. هله ژر کوه چې مري.

ډاکتر حاجي ملا سره په بېړه روان شو. ناروغه په یوې بړستن کې ننغاړل شوې د کتنځي پر غولي پرته وه. ناروغه یې د حاجي ملا او د هغه د مور په مرسته پر مېز پورته کړه. د هغې رنګ تک سپین اوښتی و. سترګې یې پټې وې. خبرې یې نه شوای کولی. د شونډو سره یې ورک وو. ورو ورو یې سا کښله. ګوندي د سا ایستلو توان یې هم نه درلود.

ډاکتر د هغې نبض او فشار وکوت خپل ستاتسکوپ یې د هغې پر سینه دې خوا هاخوا وګرځاوه. لابراتوار والا یې مرستې ته وروباله او ورته ویې ویل: مریضه ډېره کمخونه ده. نه نبض لري، نه فشار. ته یې وینه واخله. هیموګلوبین یې وګوره. زه به ورته یو پلازما سیروم ولګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لابراتوار والا په ډېرې سختۍ سره د ناروغې په يوه لاس کې يو رګ پيدا کړ. پلاستيکي ستن يې ورولګوله. په بمبه کې يې نيمه سي سي وينه ترېنه واخيسته. ډاکتر ورته سيروم ولګاوه. څو پيچکارۍ يې هم ورګډې کړې.

ډاکتر وپوښتل:

ـ حاجي ملا صايب په دې باندې څه شوي دي؟ دا خو له وينو بيخي خلاصه ده.

ـ داسې ده چې وړمه ورځ نه، لات وړمه ورځ يې کوچنی پيدا سو. بيا يې وينه نه ګيرېدله. وينه دغسې ترېنه تلله. برايي بيا د نمونې يوه ټوټه شېوه سوه. اوس يې وينه ګير سوې خو دا يې هم له پښو غورځولې ده.

ـ نو ولې دې وختي نه راوستله؟

ـ ما وې خدای به ښه کړي.

ـ داسې کارونه کوئ. مريض چې ښه له کاره وباسئ بيا يې ډاکتر ته بيايئ.

په دې وخت کې لابراتوار والا کاغذ په لاس راغی او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هیموګلوبین یې درې ګرامه دي.

ـ هو ما هم همداسې اټکل کړی و چې همدومره به وي.

حاجي ملا وپوښتل: ایموګولبین څه شی دی؟

ـ د وینې ډېره مهمه برخه ده. سړی په همدې بانـدې ژونـدی وي. درې ګرامه خو ډېر کم دي.

ـ نو څومره باید وي؟

ـ تر دوولسو پورته.

ـاوس یې نو چاره څه ده؟

ـ بله چاره نه لري. چاره یې بس دا ده چې وینه ورته ورکړئ.

ـ څوک؟ زه؟

ـ ته یا بل څوک. د هر چا وینه چې ورسره سازه شي.

ـ زه خو وینه نسم ورکولی. ورم کال ټپـي سـوی وم. ډېـره وینـه رانه تللې وه. اوس هم مریض یم.

ـ ته د ورم کال خبره اوس کوې؟ اول خـو سـتا وینـه بـه دومـره وخت کې ببرته پوره شوې وي او بیا موږ چې له هر چا وینـه اخلـو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول يې ښه معاينه کوو چې کومه ناروغي ونه لري يا ترې وينه اخيستل ورته تاوان ونه کړي.

د حاجي ملا مور هم په دې خبرو ځان ورګډ کړ: نه، نه ډاکټر صايب! پام کوه چې زما د زوی وينه وانخلې.

ـ ولې مورې دا نو کوم تاوان لري؟

ـ څنګه تاوان نه لري؟ دا د پوچيو وخت وګوره او وينه اخيستل وګوره.

ـ ګوره ادې ورته هېڅ تاوان نه لري. وينه يې بېرته په درېو مياشتو کې پوره کېږي. که داسې ونه کړو مريضه مو مري.

ـ مړه دې سي د ښځو نو څه کمی ده. بله به ورته وغواړم.

په دې وخت کې عبدالهادی هم راورسېد، د ناروغې ورور. ښه دنګ، ښکلی، ښايستوکی ځوان و. سپين مخ، نری ږيره، نري برېتونه، په رنجو تورې سترګې. د سپين پاچ لنګوټې ورسره ډېر خوند کاوه. کلاشينکوف يې پر اوږه و. د مرميو څو ججوري يې په پرتله کې پراته وو. هغه له نورو طالبانو سره د کجکي په کمربند کې پروت و. اوس هم له خط نه راغلی و. له ډاکټر نه يې وپوښتل: خور مې څنګه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ وضع یې ډېره خرابه ده. همدا اوس مې حاجي ملا ته همدا خبره کوله چې باید یــو یا دوه کسان خامخا خپله ویــنه ورته ورکي خو حاجي ملا درگرده لگیا دی چې زه خو وینه نه ورکوم. څه ښه شو چې ته راغلې.

ـ نو زه به څه وکم؟

ـ وینه به ورکې. نور نو څه؟

ـ زه؟ نه ډاکتر صایب! هر څومره پیسې چې لگېږي، ورکوم یې خو وینه نه ورکوم.

ـ دا د پیسو کار نه دی. وینه خو کومه دوا نه ده چې په پیسو یې واخلو.

ـ وینه به د بل چا نه واخلو، پیسې به ورته ورکړو.

ـ په دې کلي کې به څوک پیدا شي چې خپله وینه ورکړي؟ ستا چې خپله خور ده، په کیسه کې یې نه یې نو بل یې څه پروا کوي؟

ـ زه یې نه سم ورکولی.

ـ ولې؟ گوره خور به دې مړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مرگ او ژوند د خدای له طرفه وي.

ـ بېشکه. خو موږ هم باید خپل بنده‌گي کوښښ وکو.

ـ د چا چې وخت پوره وي. زما او ستا په کوښښ هم څه نه کېږي.

ـ ته څه خبر یې چې د دې وخت به پوره وي که نه؟

ـ که وخت یې نه وي پوره، بې له وینو هم ژوندۍ پاتې کېږي.

ـ ته ولې دومره ډارېږې؟ هلته طالبانو سره خط کې پروت یې. شپه ورځ دربانديې د مرمیو باران وي. که هلته ولګېږې نو پوهېږې چې څومره وینه به درنه لاړه شي؟

ـ هلته مې چې هر څومره وینه وبهېږي، هغونه اجر لري.

ـ نو یو څوک د مرگ نه ژغورل اجر نه لري؟

ـ ما درته وویل چې مرگ او ژوند د خدای په لاس کې دي. زه او ته نه څوک وژلی سو او نه یې بچ کولی سو.

ـ ترجمه دې ویلې ده؟

ـ خود مې ویلې. تا غوندې خو مې د کفر مکتوبونه نه دي ویلي. پوره اوه کاله مې مدرسه کې سبقان ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ښه نو د دې ایت ترجمه راته ووایه چې فرمایي:

و من احیاها فکانما احیا الناس جمیعا

ـمعنا یې دا ده: او چا چې ژوندی کړ یو نفس، لکه ژوندی کړی یې چې ټول عالم وي.

ـ ښه نو دا کار اجر لري، که نه؟

ـ ته دې خپله ډاکتري کوه. ستا سر په دې خبرو نه خلاصیږي. دغه ایت په قران کې فقط یو ځل راغلی خو د جهاد په باب تر سلو زیات ایتونه سته.

ډاکتر غوښتل چې ځواب یې ورکړي چې د حاجي ملا مور ناري کړې: هله ژر کوئ. دلته راسئ.

درې واړه په منډه کوټې ننوتل. د ناروغې سا ختلې وه. سیروم یې بند شوی و.

ډاکتر په بېړه د هغې پر سینه خپل ستاتسکوپ وگرځاوه بیا یې د دواړو لاسونو ورغوي د هغې پر سینې سر په سر کېښودل او په زوره یې کښته خوا ته زور وکړ. دا کار یې شپږ واري تکرار کړ. بیا یې د هغې سر شا ته قاط کړ یوه سپینه ټوټه یې پر خولې ورکېښوه. په یوه لاس یې پوزه وربنده کړه. خپله خوله یې پر ټوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټینگه ولګوله او خپله سا يې د هغې خولې ته ورپو کړه. دا کار يې د سترګو په رپ کې وکړ. بيا يې شپږ وارې پر سينې زورونه وروکړل او بيا يې خولې ته سا ورپو کړه.

پوره لس دقيقې همداسې لګيا و. خو آخر يې په نهيلۍ خپل کار بند کړ. له سر او مخ يې خولې بهېدلې. معلومېده چې ډېر ستړی شوی و. په سترګو کې يې وير ښکارېده.

حاجي ملا ته يې وويل: خبره خلاصه ده.

څو شېبې ټولو لکه يخ چې وهلي وي. په خپلو ځايونو ولاړ وو. د هر يوه په ذهن کې ځينې خبرې وې. ډاکټر خواشينی و. د حاجي ملا او عبدالهادي بېرحمۍ ته فکر وړی و. ځان يې هم ګرم باله چې ځنګه يې هغوې ته قناعت نشو ورکولی. ولې دا ښځه مړه شوه؟ په لړو وينو يې ژغورل اسان وو. ځان سره يې ويل کاشکې د طب پر ځای مې د منطق کتابونه لوستي وای. زما منطق څومره کمزوری دی. د ملايانو منطق بيا څومره قوي دی. ځوانان د دوی په وينا له خپلو سرونو او خپلو وينو تېرېږي خو زه چې غواړم د چا ژوند وژغورم، زما په وينا څوک يو څاڅکی وينه هم نه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي ملا هم خپه و. چورت يې واهه چې تېر کال د ترياکو خوند نه و. ده ته په زکات کې ايله دوه منه ترياک رسېدلي وو. سږ هم ترياکو مرض کړی نو د بل واده پيسې به له کومه کړي.

د عبدالهادي چورت دومره خراب نه و. د هغه په خيال کې د جنت باغونه شنه کېدل. حوري، غلمان، د مېوو باغونه، د شېدو رودونه، د شرابو حوضونه. هغه سبا ښار ته تله واسکټ يې همدا اوس اغوستی و. سبا د باغ پل سره د ملي اردو کاروان تېرېده او ده ورباندې ځانمرګی برید کاوه.

کابل _ ده افغانان. آريا کلينيک

۱۷ - ۰۳ - ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــمـدن (ت. م. د. ن)

نور احمد غرغښت د ښونځي په اداره کې ناست و. مخې ته يې د مېز پر سر شل ـ پنځه ويشت ورقې پرتې وې. دا د زده کوونکو د کورنۍ دندې کاغذونه وو چې ده د کتلو لپاره راوړې وې. مخکې تر هغې چې ړومبۍ پاڼه وګوري. ډېر خوشحال و. د دې پاڼو د کتلو لپاره يو ډول تلوسې او هيجان اخيستی و. لاسونه يې رېږدېدل. زړه يې درزېده. په لړزاندو لاسونو يې د خپلې کورتۍ له جېب نه د عينکو ډبلی راويست. خلاص يې کړ او ذره بينې عينکې يې په سترګو کېښودې.

په تېرو څلوېښتو کلونو کې چې دی ښوونکی و. ډېر ځلې په هم داسې حال ليدل شوی و. استاد غرغښت د کلماتو د تجز يې او په تورو وېشلو او د هر توري لپاره د مانا را ايستلو ته ډېره لېوالتيا درلوده. مثلاً د انګرېزي ټيچر کلمه يې داسې په تورو وېشله:

Teacher

T = talent

E = educated

(c) ketabton.com: The Digital Library

A = able

C = careful

H = honest

E = expert

R = responsible

همدارنگه د پښتون کلمې ته يې دغه مانا جوړه کړې وه:

پ = پـتمن؛ ښ = ښـاغلی؛ ت = توريـالی؛ و = وفـادار؛ ن = ننګيالی

ده په هـمدې توګه ډېـرو کلمـاتو لپاره په زړه پورې مـاناوې جـوړې کـړې وې او دا ځـل يې خپلـو شاګـردانـو ته دنده سپارلې وه چــې د «تـمدن» کلمه تجـزيه او د هـر تـوري لپاره يې يوه مناسـبه مـانا پيدا او په کاغذ کې يې وليکي. د تمدن کلمه د اسـتاد لپـاره ډېـر اهميت درلود. هغه له تمدن سره ډېـره مينه درلوده او هر وخت به يې د خپل هيواد د لـرغوني تـمدن په بـاره کـې خبــرې کولــې. خـپلــو شاګردانو ته يې هم يوازيــنی نصيحت دا و چې د خپلـو پلرونو په شان دې زيار وباسي تر څو د خپل هيواد له لاسـه تلـلي وياړونه بېرته ژوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد ړومبۍ ورقه راواخیسته. په حیرانتیا سره یې وکتل چې شاگرد یې د تمدن کلمه داسې په تورو وېشلې وه:

ت = توپک   م = مرمۍ   د = دښمن   ن = نسکور

په پای کې یې لیکلي و: یانې د توپک مرمۍ دښمن نسکوروي.

دویمه ورقه یې راواخیسته. په کې داسې لیکل شوي وو:

ت = توپ   م = مرمۍ   د = دیوال   ن = نړول

یانې د توپ مرمۍ دیوالونه نړوي.

دریم زده کوونکي بیا داسې لیکلي وو:

ت = تانک م = ماین د = درب   ن = نسکور

یانې: تانک پر ماین وخوت. درب یې وکړ او نسکور شو.

یوه بل زده کوونکي چې پلار یې پخوا مجاهد و. دغه کرښې کښلې وې:

ت = تَیَاره [د طیاره نا سمه املا]

م = مجاهد

د = دافع هوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن = نسکور

یانې: تیاره =طیاره مجاهدینو د دافع هوا په ډزو نسکوره کړه.

د هـرې ورقې په کتلـو د استـاد پـر تنـدي یـوه بلــه گونځــه هـم زیاتېدله. د خـوشالۍ احساس یې په نهیلــۍ بـدل شـوی و. اوس یې هم زړه په تېـزۍ درزېده خـو نـه د تلوسـې او هیجـان لـه امله بلکې د هـغه درد له املـه چې د خپل زړه په تل کې احساساوه. د وخت پـه تېـرېدو نه پوهېده. د نـورو استادانـو خـبرې چې په اداره کـې ناست وو. د ده تر غوږونـو نـه رسـېدلې. د چاپېریـال سره یــې اړیکه شلېدلې وه. په ځان کې ډوب و او د ځانـه سره کـرار کـرار د شونډو لاندې بونگېده. له ډېـرې چوپتیا نه وروسته یې په لـوړ اواز په داسې یوه لهجه چې گوندي سرمعلم به هم په موضوع خـبر وي وویل. سرمعلم صایب! دا شاگردان هم ولله که گرم وي. دوی هغـه وختونه نه دي لیدلي چې پلـرونو به یې د بودا مجسمې جـوړولې. دوی یوازې دغه وخت په یاد لـري چـې بودا په کې ړنگه شوه.

۰۹،۲۵، ۱۳۸۵

هـلمند کجکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا

نن د هغـو دریـو تنـو د وژلـو وار و. هغـوی مـو پـه دلارام کـې نیــولي وو. ســړک یــې جــوړاوه. درې واړه افغانــان وو. خــو لــه هندوستانیانو سره یې کار کاوه. زموږ مشر ملا هیبت اخنـد وایـي: «څوک چې له کافر سره په دوستۍ کې درې گامه واخلي. د هغـه او د کافر مرگ یو شی دی.»

ملا هیبت اخند هم عجیبه سړی دی. دوه کاله کېږي چې زه یـې انډیوال یم خو تر اوسه مې د هغه خندا نه ده لیدلې. نه خاندي نه له چا سره ټوکې کوي. هغه څه کـوې چــې نـور انـډیوالان هـــم ټوکو ته نه پرېږدي. وایي چـــې دا لهـو و لعـب دي او لـــهو و لعب ناروا دي. په نه خبره سړي ته د ښځې کنځل کوي. ټول انډیوالان ورنه په ډډه گــرځي. مـوټـروان او وراره یـې تل ورسـره یو ځای وي خو هغوی هم لکه موږ غوندې ترې ډارېږي.کله چې هیبـت اخنـد په چا قار شي. همدغو دوو کسانو ته امـر کوي چـې پښې یې پـه لنگوټې وتړي بیا د لنگوټې یو سر موټروان او بل سر یې خپل وراره ته ورکــوي چـــې پښــې یــې پورتـه ونیســـي. پخپلـه لښـتې را اخلي او تر هغو پورې یې وهـي چـې یـا خـو بیخـي لـه اخ و ټوخـه ولوېږي او یا هـم ســړی بـې سـده شـي. مـا هـــم دوه ځلـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې وهل خوړلي دي. يو ځل لمانځه ته لــږ ناوخته شوی وم. بل ځل يــې راته امر کـــړی و چــې يو سـړی پر مخ په لغتـو ووهم. ما ويلي وو چې ملا صايب دا خو ګناه ده. بس همـدا خـبره نه وه بلا وه. داسې يې ووهلم چې دوه ورځې مې پښه پر ځمکه نه شوه اېښودلی.

څېره يې خدايي هيبت لري. يوه سترګه يې ړنده ده. وايي چــې پر کوم مين ختلی و. يوه پښــه يــې لــه زنګانه نه غوڅـه ده. د کيڼ لاس دوې ګوتې يې نشته. د بم وړو وړو پارچو يې له مخ نه غلبېـل جوړ کړی. پر پـزې يـې د کالدانــې يـو غـټ تـپ پـاتې دی. هـــم کوسه دی هم نيم شونډی. برېتونه يـــې ډېـــر نـري دي. غاښـونه يې غټ غټ او کاږه واږه دي. د تندي ګونځــې خو يــې سر و کـال نه ورکېږي. چــې ويده هم وي سـړی تـرې ډارېـږي. پـه ونـه ډېـــر ټيټ دی خو غـږ يې ډډ دی. اورېدلي مې دي چــې په درې کلنی کــې يتيم شوی و. مور يــې بيا خپل لېـوره تـه ناسـته وه. لېـور يــې چرسي و. هيبت به يې هره ورځ واهه. هماغه و چې هيبت له کوره وتښتېد او د بل کلي په دايره کې يې واړول.

د دايرې انډيوالان يې وايي چې هيبت له ځيرې سره نه و جوړ. هر وخت به يې ځان ترې نه ايست خو کله به چې مجبور شو نـو هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ځيرې راټولولې او هم به يې د شونډو لاندې خلکو ته کنځل کول. اوس هم همدغه خوی لري. نور کنځل يې خير خو د ښځې کنځل چې چا ته کوي. ما ته ډېره غوسه راځي خو له ډاره څه ويلی نه شم.

دا دی راغی. ټولو ته يې په ځير وکتل. بيا يې وويل: لاليه! ورشه هغه سرکوزان راوله.

بنديان يې راوستل. لاسونه يې لنګوټو باندې تر شا تړلي وو. د درې واړو رنګ تښتېدلی و. هيبت خان خو ان پرون د هغو پر مريو چاړه ايښې وه او ورته يې ويلي وو چې سبا به مو مردار کړم. خوارکيان لکه پاڼې رېږدېدل. لکه مال چې قرباني ته يې بيايې. ځانونه يې شاته شاته کول خو زمونږ دوو تنو انډيوالانو بېرته له شا پورې وهل. د ملا هيبت مخې ته يې په ګونډو کړل.

هيبت اخند موټروان باندې غږ کړ: هلکه زما چاړه راواخله.

بنديانو چې د چاړې نوم واورېدل. درې واړو په ژړا شول. ناري سورې يې کولې:

- ملا صايب! د خدای لپاره رحم وکړه.

- خدای ته وګوره ملا صايب! کوچنيان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا صایب مره نه کش. نوکریته مېکنم. به لیاز (لحاظ) خدا!

خو هیبت اخند لکه چې کوڼ وي. د هغو پر خبرو یې بیخي سر ونه گرځاوه. له موټروان څخه یې چاړه واخیسته. د اول نفر پر مرۍ یې کېښوده. هغه بیا په زاریو وژړل. په ژړه غوني غږ یې وویل: ملا صایب! خدای ته وگوره. زه خو مسلمان یم. خون به مې تر غاړې دې شي. خدای...

نور څه ویلو ته یې پرېنښود. چاړه یې پر مرۍ ور تېره کړه. غاړه یې تر نیمایي ورغوڅه کړه. هغه شټنکې وهلې. لاس او پښې یې غورځولې. د ورمېږه له دوو رگونو څخه یې وینې دارې وهلې. زه ډېر ډارېدلی وم. ما تر اوسه د انسان ځنکدن نه و لیدلی. وژل خو یې څه کوې. زړه مې درزېده. سر راباندې دروند شو. لاسونه مې رېږدېدل.

هیبت اخند بیا د هغه پر مرۍ چاړه تېره کړه. دا ځل یې سر له ستڼې نه بیخي جلا کړ. د پرې شوي سر له وېښتانو نه یې ونیول. خپلو سترگو ته یې پورته کړ او کټ کټ په خندا شو. ډېر یې وخندل. دا اول ځل و چې د هغه خندا مې لیدله. سترگې یې سرې وې. سرۍ ترېنه وېرېده. ټولو ته یې په ځیر وکتل گوندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ حال يې زموږ په خېرو کې ليده. په سترګو کې يې د ارامۍ نښې وې. لکه چې مار چيچلي ته دې ترياک ورکړي وي او درد يې کرار شوی وي. همداسې هوسا شوی و.

د دويم بندي پر غاړه يې چاړه کېښوده. سر راباندې وڅرخېد. سترګو باندې مې توره تياره راغله. زه په نورو باندې پوه نشوم.کله چې مې بيا سترګې وغړولې. انډيوالان را نه چاپېر وو. يوه انډيوال راباندې غږ کړ: مامد نسيمه ! پورته شه چې دوه لمونځونه درنه قضا شول.

کابل

۱۷-۲-۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیر لېونتون

څو اونۍ کېدې چې د کریم خوی بدل شوی و. ډېر وخت به ځان ته یوازې کېناسته. زموږ سره یې ګپ شپ او ټوکې ټکالې کمې شوې وې. د درسو په کیسه کې هم چندانې نه و. هغو ساعتونو ته چې استادانو یې د درس پوښتنې کولې. نه راتله. انګلیسي کورس یې هم پرېښی و. ما څو ځلي ورته ویلي و چې وه ملګریه که مریض یې چې ډاکتر ته دې بوځم. خو هغه به هر ځل ویل چې نه زه بیخي روغ رمټ یم. یوه ورځ چې زه او کریم د لیلیې په کوټه کې یوازې وو. راټینګ مې کړ چې هرو مرو به حال وایې. څه درباندې شوي دي؟

هغه وویل: هېڅ راباندې نه دي شوي.

– نو ولې داسې یو رقم خپه غوندې یې؟

– نه یم. والله که خپه یم.

– پخوا خو داسې نه وې. که کومه ستونزه لرې راته ووایه زه به درسره مرسته وکړم.

– نه بابا ته ولې دومره شله یې. درته ومې ویل چې هېڅ خبره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ گوره له ما نه يې مه پټوه. ريښتيا، مين شوى خو به نه يې؟

ـ نه مې پرېږدې نو. مجبور يم چې درته ووايم. گوره ما د پير لاس نيولى. آغا جان نوميږي. ډېر لوى ولي دى.

ـ دا خو ډېره ښه خبره ده خو بيا نو ولې خپه يې. ولې درس نه وايې. له مور، سره ولې خبرې اترې نه کوې؟

ـ ما ته مې هره جمعه کې پير صايب وظيفه راکوي. تر بلې جمعې زه هماغه وظيفه کومه. چې وظيفه کوم بيا نور هېڅ شى خوند نه راکوي.

ـ گوره کريم جانه! هر شى يو حد لري. وظيفه خپل ځاى لري، درس خپل ځاى. په هېڅ شي کې افراط ښه نه دى.

ـ ما ته مې پير صايب ويلي چې وظيفه دې سمه کوه. نورو شيانو پسې مه گرځه. خداى قادر مطلق دى هر څه به درته سم کړي. زه د درسونو هېڅ انديښنه نه لرم بيا به په امتحان کې وگورې چې څوک ډېرې نمرې وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورته تر ماښامه لګیا وم خو هغه له خپل خره نه کښته کېده. لـه هغې ورځې وروسته به یې کله کله د پوهنتون باغچې تـه بـوتلـم او راسـره به یې د زړه خـوالـه وکـړه. پـوهـېده چې بل څوک یـې خبرو ته غوږ نه نیسي. په ټولو انډیوالانو کې یې یـوازې لـه مـا سره ډېره لګېده. هغه هم په دې خاطر چې خبرې یې واورم. که مـا بـه کوم نصیحت ورته وکړ نو خوا به یې بده شوه. هغه تل را ته د خپل پیر صفتونه کول. نوې نوې خبرې یې زده کړې وې: «فنا فی الله»، «وصلت»، «هاتف»، «غـوث»، «قطـب زمـان» او ډېـرې نـورې خـبرې چې زه یې پر ماناوو چندان نه پوهېدم. هره اونۍ به یې د آغا جان د کراماتو یوه نوې کیسه کوله.

یوه جمعه یې راته وویل چې راځه نن ته هـم راسره لاړ شـه. د پـیر صایب په حضور به دې مشرف کړم. ما هم همدا غوښت چې کومه ورځ دغه پیر وګورم چې څه رنګ سړی دی.

ورسره لاړم. د قلعه مسلم تنګـو کوڅـو کـې څـو وارې ښـي او چـپ لاس ته وګرځېدو تر څـو د آغـا جـان لنګـر تـه ورسـېدو. د سرای د دروازې دواړو خـواو تـه شـپږ شـپږ کسـان لاس پـر سـینه ولاړ وو او راتلونکو کسانو ته به یې «مرحبا! مرحبا! جزاک الله!» ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم مخکې زه ورپسې انګړ ته ننوتو. ډېره لویه حویلي وه په منځ کې یې د وزیر اکبر خان مېنې د کورونو په شان یوه لوکسه دوه پوړېزه ودانۍ وه. د اول چت دالان په بوټونو ډک و. د یوې لویې کوټې مخې ته مو بوټونه وایستل. د کوټې ور ببرته و خو د جالیو پرده یې ځوړنده وه.

کریم پرده لېرې کړه او ورننوت. ورپسې زه هم ننوتم. د کوټې بر سر کې درې دانې کوربچې سر پر سر پرتې وې او د تخت غونډې ځای یې جوړ کړی و. پر دې تخت باندې یو ږیرور ناست و. ږیره یې ډېره اوږده او پاکه وه. مخ یې تک سپین ځلېده. داسې ښکارېده چې په ژوند کې به یې د لمر مخ نه وي لیدلی. برېتونو یې دواړه شونډې پټې کړې وې، خوله یې نه ښکارېدله. څڼې یې نږدې تر څنګلو پورې رسېدلې وې. پر تندي یې یوه نرۍ زرغون رنګه ریتاړه تړلې وه. پر غاړه یې ډېرې اوږدې تسبیح چې سرې، شنې، ژېړې، سپینې او زرغونې دانې یې لرلې، پرتې وې. اوږده شنه چپنه یې اغوستې وه. پایڅې یې بډ وهلې وې. یو بالښت یې شا ته او دوه ګردې بالښتونه یې دواړو څنګو ته پراته وو.

د کوټې دواړو اوږدو دېوالونو ته ډېرو ږیرورو او څڼېورو ډډې لګولې وې. په یوه کنج کې لس دولس کسان د دایرې په شکل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناست وو او په لوړو اوازونو یې «هل، هو، هل، هو» ویل او لکه فنر غوندې له ملا نه ټیټېدل او هسکېدل.

همدا چې کوټې ته ننوتو، کریم خپل پیر خوا ته په خاپوړو روان شو. کوټه څه کم شل گزه اوږده وه او کریم دا ټول واټن هماغسې په خاپوړو وواهه. پیر ته چې ورسېد، لکه سپی چې د خپل څښتن په پښو پورې ځان سولوي، د پیر په پښو یې خپل مخ او پوزه وموښل.

د پیر په څېره کې یو ډول تکبر ښکارېده. سترگې یې پټې نیولې وې. په گوتو یې د تسبو دانې اړولې. ښه ډېره شېبه وروسته یې سترگې پرانیستلې. د کریم پر سر یې لاس تېر کړ. «جزاک الله» یې وویل بیا یې د پخوانیو اروپایي بډایو ښځو په دود ښی لاس کریم خوا ته ونیو. کریم د هغه لاس په شونډو او سترگو ښکل کړ او بېرته هماغسې په خاپوړو شا ته روان شو. بې له دې چې مخ یې له پیر څخه واوړي، د کوټې پای سر ته راغی او غلی په یوه کنج کې کېناست.

د پیر چې ما ته پام شو په ډېر اواز یې رابانـدې غږ وکړ: «مرحبا! مرحبا! راځه د خدای دوسته راځه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په عادي تګ رهي شوم.

ټول ناست کسان سره وبونګېدل:

_ دا بې ادب څوک دی؟

_ ځمکې ته ولوېږه کم بخته!

_ توبه، توبه!

_ استغفرالله! توبه!

_ یا پیره رحم وکړه!

_ یا پیره کرم!

_ یا پیره ورحمېږه چې دا کوټه پر موږ ونه نړېږي!

ما غوړونه کانه واچول او همداسې نېغ پیر خوا ته ورغلم. پیر خپل لاس را اوږد کړ چې مچ یې کړم. خو ما په یوه لاس ورته لاس ورکړ. د پیر شنې اوبلنې سترګې زما په سترګو ښخې شوې. را ته ویې موسل او ویې ویل: پروا نه لري ته نن زما خاص مېلمه یې. راشه! دلته څنګ ته مې کېنه.

د مریدانو شور پورته شو: سبحان الله! سبحان الله! یا پیره صدقه دې شم. یا پیره ډېر مهربان یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د سترګو لاندې هم پير او هم مريدان يې څارل. پير يـوه څنډېـور ته په سترګو کې اشاره وکړه. هغه راپاڅېد او په څرخېدو او تاوېـدو شو. په لوړ غږ يې شروع کړ: «هل هو. يا پيره يا پيره. هل هو هل»

نورو مريدانو د هغه خبرې ورغبرګولې داسې شور جوړ و لکه د اول صنف شاګردان چې په ښوونکي پسې الفبې تکراروي. سـړی پـوره لس دقيقې تاوېده. اخر کې زما مخـې تـه کېناسـت. سـترګې يـې تکې سرې وې او شا و خوا يې توره کړۍ راتـاوه وه. پـه خولـو لونـد خيشت و. ګرېوان يې تر نامه خلاص و. د نورو په شان يې په غـاړه اوږدې تسـبيح کـوړۍ وې. لمـن يـې د کبابيـانو پـه څېـر سـوری سوری وه. د خولې نه يې د چرسو او سګرټو بوی راتلـه. څنډېـور پـه زوره چيغه وکړه: يا پيره! دغه سړي ستا بې احترامي کړې ده.

پير وويل: پروا نه لـري. نـن يـې اولـه ورځ ده. بيـا بـه داسـې ګستاخي نه کوي.

ـ يا پيره! که زه ورته څه ونه وايم، خدای به رانه خپه شي. يا پيره! ته د خدای محبوب يې. ستا د ازار زور نـه لـرم. پرېـږده چـې دې بې ادب ته سزا ورکړم.

ـ مرحبا! بس دی. ما بخښلی دی. زما پر مېلمه کار مه لره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښېور د پیر پښو ته ولوېد او په ژړا یې وویل: یا پیره صدقه دې شم. ته څومره مهربان یې.

زه پوهېدم چې دا هر څه د نورو مریدانو د ډارولو له پاره کیږي او پیر غواړي چې خپلو مریدانو ته خپل زور وښيي.

غرمه شوه. ګډوه او چیلمچي راورسېدل. د پیر لاسونو ته یې اوبه واچول. بیا یې د چیلمچي اوبه په یوه سطل کې چې تر نیمایي له اوبو ډک و، توې کړې. مریدانو پر سطل برید جوړ کړ. له هرې خوا نارې پورته کېدې «ما ته یې راکړه.»، «یو غوړپ دې خوا ته را تېر کړه.»، «باداره! چې زه دې هېر نه شم.»

هر چا ته به چې په ګیلاس کې یو غوړپ اوبه ورسېدې، نو مخ قبلې ته به ودرېد او د بسم الله پر ویلو به یې خولې ته پورته کړ.

ډوډۍ مو وخوړه. پر دسترخان باندې د هر څه پرېماني وه. سېله وریجې، درې رقمه غوښې او څو رنګه میوې. دسترخان چې ټول شو، ساعت ته مې وکتل. پوره یوه بجه وه. پیر ته مې وویل: آغا صایب! د جمعې ورځ ده. د لمانځه وخت دی. که دې خوښه وي چې جومات خوا ته ورشو. پیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: لمانځه ته؟ آغا باداره ته دا خوارکی پوه کړه. لکه چې موږ يې نه یو پېژندلي.

آغا بادار چې زما په اند د آغا جان ورور او معاون به و، وویل: د خدای دوسته! لمونځ خو پر عامو خلکو باندې فرض دی. دا د خواصو دېره ده. موږ شپه او ورځ له خدای سره یو. زموږ سترګې، لاسونه، پښې، زړه او ټول اندامونه د خدای ذکر کوي. پیر صایب خو په خلوت کې ورسره مستقیماً خبرې کوي. موږ اهل الله یو لمانځه ته ضرورت نه لرو.

ما د لمانځه لپاره رخصت واخیست او ووتم. له هغې ورځې وروسته کریم له ما نه هم ګوښه ګرځېده. څو واري مې هڅه وکړه چې ورسره خبرې وکړم خو ګټه يې ونکړه. هغه ورځ تر بلې لا په خپل ځان کې ډوبېده. سترګې به يې مدام سرې وې. د سمستر د پای ازمویني پیل شوې. کریم د دوو دریو مضمونونو امتحان ورکړ خو بیا ورک شو. نه لیلیې ته راتله او نه پوهنتون ته.

نن مې پس له دوو کلونو هغه ولید. اول سر کې مې بیخي ونه پېژاند خو چې ښه ورته ځیر شوم، پوه شوم چې کریم دی. د سر نه تر پښو پورې په خیرو کې ډوب و. ویښتان يې جاغه او ببر وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېوان يې شلېدلی او لمن يې سورۍ سـورۍ وه. د لسـتوڼو تنـۍ يې شکېدلې وې. سترګو يې چـوخڼې نيـولې وې. ږيـره او برېتونـه يې ببر او خېرن وو. د خولې له کونجه يې ناړې بهېدلې. يوه پايڅه يې کښته بله پورته وه. سترګې يې مخامخ کـوم شي تـه ځـير وې. ما فکر وکړ چې ما ته به ګوري خو له څنګه مې تېر شو او سـترګې يې هماغسې يوې نقطې ته نيولې وې. ما ورباندې غږ وکړ خو لکه چې اورېدلي يې نه وي، رانـه تېـر شـو. لـه هغـې خـوا دوه کسـان راروان وو. يوه يې بل ته وويل: دا دېرشم کس دی چې د آغا جـان په لنګر کې ليونی شوی. کابل

۱۳۸٦ – ۰٤ – ۰٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فراغت جشن

اجمل ته په ټول ژوند کې دا ډېره مهمه ورځ وه. هغه ورځ چې د لسو کالو را په دېخوا ورته په تمه و. مګر په څېره کې يې د خوښۍ څرک نه لګېده. هغه د لوړو زده کړو وزارت خوا ته روان و تر څو خپل ډيپلوم واخلي. چورت يې واهه.

څه ښه وختونه وو. لس کاله مخکې په همدغو ورځو يانې د حوت د مياشتې په اخرو ورځو کې د کانکور پايلې اعلان شوې وې. يوه ملګري پر اجمل باندې زېرى کړى و چې «اجمله! مبارک دې شه! طب ته کامياب شوى يې.»

هغه پر ځان باور درلود او پوهېده چې ملګرى يې ريښتيا وايي خو بيا يې هم تلوسه لرله چې خپله نتيجه پخپلو سترګو وګوري. وروسته له هغه يې چې خپله نمره ليدلې وه، په ډېرې خوشحالۍ سره خپل کور خوا ته روان شوى و. کله چې کور ته رسيدلى و، ليدلي يې وو چې مور، پلار، خويندې او ورونه يې ټول ګلان په لاس د هغه راتلو ته منتظر دي. هماغه ملګري چې په ده باندې يې زېرى کړى و، کور ته يې هم خبر ورکړى و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت به د پوهنتون د فارغـانو د فراغـت ورځ پـه ډېـرو ډېـډبو لمانځل کېدله. لوکس موټـرونه به يې ګل پـوش کـول. پـه لوکسـو هوټلونو کې به يې محفلونه جوړول. د فارغانو په غاړو کې به ګلان اچـول کېدل. دوی بـه لوکسـې دريـشۍ اغوسـتې وې او ګلپـوش موټرونو به يې د پوهنتـون پـر سـړکونو ګرځيـدل. د دې حالـت پـه ليدو به د اجمل په زړه کې ګرځېدل چې کاشکې هغـه هـم خپـل فراغت په همداسې شان ولمانځي. خـو اوس هغـه وختونـه نـه وو. اوس هـر څـه بـدل شـوي وو. هېڅـا حـق نـه درلـود چـې دريشي واغوندي. د محفلونو جوړول خو لويه ګناه وه. علم، پوهه، زده کړه، دې هر څه خپل ارزښت له لاسه ورکړی و. د تنـظيمي جګـړو پـر مهال د کابل پوهنتون پوره درې کاله بند و. اجمـل تـه د طـب اوه کلنـــــه دوره لســـــو کالـــــو تـــــه اوږده شـــــوې وه. اجمل خيال پلو واهه چې خپل فراغت لمانځي. په لوکس ګلپوش شوي بنز موټر کې سپور دی. د سړک دواړو غاړو ته ولاړ کسان پر موټر باندې ګلان شيندي.

هـغه هـمداسې په چورت کې روان و چې د يوه موټـر بـريک ځان تـه متوجـه کـړ. د غـږ لـوري تـه يـې وکتـل کـه ګـوري چـې د امـر بالمعروف ډاټسن موټر دی. د موټر له باډۍ څخه دوه تنه طالبـان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سترګې يې د ناوې په شان تورې وې او پر سرونو يې د پاچ سپينې لنګوټې وې، ورټوپ کړل. د هغو څخه يو تن چې کيبل يې په لاس کې و، د اجمل په وهلو شروع وکړ. پنځه - شپږ واره يې د اجمل پر اوږو داسې سخت سخت وارونه وکړل چې تا ويل د پلار قاتل يې دی.

اجمل چې اوږې يې بد سوی کاوه، په وارخطايی وويل: ملا صايب! څه مې کړي دي چې داسې مې وهې؟

طالب چې غاښونه يې له ډېره قهره سره جنګېدل، ورته وويل: د کاپر زويه! ته لا خبرې هم کوې! ته څنګه سر تور سر ګرځې؟

اجمل وارخطا شو. خپل سر ته يې لاس يووړ او ايله اوس يې په ياد شو چې له کوره د راوتلو پر وخت يې خولۍ هېره کړې ده.

دواړه طالبان بيا هم د هغه په وهلو لګيا شول او تر هغې پورې يې وواهه چې دواړه ښه ستړي شول. وروسته يې دهغه لاسونه تر شا وتړل او د موټر باډۍ ته يې واچاوه. د موټر په سيټ کې ناست طالب چې نورو ورته حاجی ملا صايب ويل، موټروان ته وويل: هلکه! سلماني دوکان ته ورسه چې د دې خنزير سر به په سنت برابر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر حرکت وکړ او څو شیبې وروسته سلماني دوکان سره ودرېد. امر بالمعروف والا اجمل لاس نیولی دوکان ته بوت او ویې ویل: استاذه! د نورو کارونه پرېږده. اول د دغه دوس سر وخریه چې موږ تلوار لروا.

سلمان د «شه صایب» په ویلو د اجمل سر پاک ور وخرییل. کله چې د سلمان کار خلاص شو، طالب اجمل ته مخ ور واړاوه او ویې ویل: د استاذ پیسې ورکړه.

اجمل چې له شرمه یې خپل سر کښته اچولی و، وویل: پیسې راسره نشته.

امربالمعروف والا د هغه له لاسه ساعت خلاص کړ او د سلماني پر مېز یې کېښود. بیا یې سلمان ته وویل: استاذه! دغه سات درسره وساته. چې هر وخت یې پیسې درته راوړې بیرته یې ورکړه.

د سلمان زړه و سو. ساعت یې د اجمل جیب ته واچاوه او ویې ویل: صایب! پروا نه لري. زه اجوره نه غوالم.

طالب اجمل لاس نیولی موټر خوا ته بوت او له حاجي ملا څخه یې وپوښتل: حاجي ملا صایب! اوس ورسره څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر ملا ورغبرگه کړه: تـه ودرېــږه. زه یـو څـو پوښـتنې وکـړم چـې مسلمان دی که کاپر.

د اجمل رنگ تښتېدلــی و. زړه یــې ټکـان کـاوه. ټــول بـدن یــې رېـږدېدل او د درد له لاسه سم نشو درېـدلی. حاجی ملا وپوښتل: لوی الحمد دې زده دی؟

اجمل پوهېده چې طالبان «دعای قنوت» ته لوی الحمـد وایــي نـو په ویلو یې پیل وکړ: اللهمه انا نستعینک و نستغفرک ...

حاجی ملا بیا وویل: د جنازې لمونځ ووایه.

اجمل د جنازې لمونځ هم ووایه. حاجی ملا نورو طالبانو ته وکتـل او په ملنډو یې وویل: دا کاپر خـو لکـه چـې اوس مسـلمان شـوی دی.

اجمل وویل: زه همداسې مسلمان پیدا شوی یم.

حاجی ملا چې خپلو انډیوالانو ته یې سترگه وهله، وویـل: اوس به دې مالوم کړم چې ریښتیا مسلمان یې که نه. ښـه نـو تـه را تـه چوبي سنتونه ووایه؟

اجمل په وارخطایۍ سره حیران حیران وکتل. پـه لړزانـده غـږ یــې وپوښتل: چوبي سنت څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی ملا تندی تریو کړ او ویـې ویـل: ومـو لیـدل چـې دا خنزیـر کاپر و؟ هله موټر ته یې واچوئ. په جیل کې به یې مسلمان کړو.

موټر د امر بالمعروف زندان خوا ته روان شو.

کجکی

۱۱،۱۱،۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمخی

عظیم مې پخوا هم دوه ځلې لیدلی و. هغه پولیس منصبدار و خو ما اول ځل د «شب شعر» په یوه محفل کې ولید. دا د دولس کاله مخکې خبره ده. مشاعرې ته په پولیسي دریشۍ کې راغلی و. پر اوږو یې تورنې رتبه او پر سینه یې درې مډالونه ځړېدل. زما څنګ ته ناستو کسانو خپلو منځو کې سره ویل: عظیم باندې خپل یونیفورم ډېر ګران دی. وګورئ چې ان په مشاعرو کې یې هم اغوندي.

یوه بل وویل: ورورره! نن سبا خو د همدې رتبو او مډالونو وخت دی او پر هر چا ګران دي.

مشاعره شروع شوه. وياند په سر کې عظیم ته بلنه ورکړه. هغه خپل شعر ولوست. لهجه یې کابلي فارسي وه. شعر یې ما ته خوند رانکړ. خو یو څو کسانو ورته ډېرې چکچکې وکړې. پخپل شعر کې یې حاکم ګوند ستایلی و. ستاینه څه چې یو ډول چاپلوسي یې ورته کړې وه.

وختونه تېرېدل. د تنظیمي جګړو ډګر تود و. زه په یوه میني بوس موټر کې «ده دانا» خوا ته روان وم. موټر مو د دهمزنګ له څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري نه تاو شو او ناڅاپه يې برېک ونيو. دوه تنه وسـله وال کسـان موټر ته راوختل. د ټولو سپرليو مخونو ته يې په ځير وکتل او ځينـو ته يې امر وکړ چې له موټره کښته شي. لس دولس کسان يې کوز کړل. زه هم په کې وم. د پخواني شوروي د علم و فرهنګ د خونې ودانۍ ته يې بوتلو.

دا وخت دغه ودانۍ په کنډواله بدله شوې وه. دېوالونه يې سوري سوري وو. د خښتو او هيندارو ټوټې يې هرې خوا ته پرتې وې. پـه انګړ کې يې يو زنګون واښه شنه شوي وو. ټـولې کړکـۍ او دروازې يې ماتې وې. يوې لويې کوټې ته يې ننه ايستلو. ګورم چې عظـيم د څـو تنـو بـبر سرو وسـله والـو پـه مـنځ کـې ولاړ دی او پـه نـورو ټوپکيانو باندې امرونه کـوي. داسـې ښـکارېده چـې د ډلـې مشرـ دی. کـالي يـې بيخـې بـل ډول وو. يـو اوږد بخمـل کمـيس يـې اغوستی و چې ان تر ښنګرو پورې يې و. د پرتـوګ پـايڅې يـې بـډ وهلـې او پـه پښـو کـې يـې سـيلور بوټونـه وو. پـه غـاړه کـې يـې د تمانچې د مرميو قطار او تر ملا يې پوليسي کمربنـد تـړلی و. ږيـره يې هم پرېښې وه. څو تاره پر زنه او څو څـو تـاره د دواړو څنګـو يـا ټېکونو لاندې. تر پخوا ډېر چاغ شوی و. آن لـه ډېـر چـاغوالي يـې سترګې سمې نه معلومېدې. يو برګ دسـمال يـې پـر سر تـړلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې یې موږ ته پام شو، غاړه یې هسکه کړه. زموږ خوا ته په داسې تکبر روان شو چې ته وا ډیلی یې فتح کړی. موږ یې ځنګ په ځنګ سره ودرولو. یو قلم یې له جیبه راوایست. اول نفر نه یې وپوښتل: اې چیه؟

هغه خوارکي وویل: کلم استن.

عظیم یو بل ټوپکوال ته چې په ده پسې لکه باډیګارد غونډې روان و، سترګک وواهه. وسله وال هغه سړی تر لاس ونیو او بلې کوټې ته یې بوت.

عظیم له دویم سړي نه هم هماغه پوښتنه وکړه. هغه یې په ځواب کې وویل: قلم اس.

همداسې یې په ټولو باندې د قلم نوم واخیست او هغه کسان یې چې د قلم پر ځای «کلم» ویلي وو. هلته وساتل. پاتې کسان یې رخصت کړل. ما ټول ژوند په کابل کې تېر کړی نو له دې امتحانه کامیاب راووتم.

نن مې له لسو کالو وروسته بیا هغه ولېد. دا ځل یې توره دریشي او سپین شخ ګرېوانه کمیس اغوستی و. سره نیکټایي یې تړلې وه. ږیره او برېتونه یې پاک خریيلي وو. تورې عینکې یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترگو او يوه شنه دوسيه يې په لاس کې وه. دا د يونما پـه دفـتر کې د ديموکراسۍ په اړه غونډه وه. غونډه شروع شوه. لومړی وينـا وال يې عظيم و. په ايراني لهجه يې خبرې کولې. وينا يـې داسـې پيل شوه:

خانم ها و آغايون!

امروزه عمده ترين چالشی که فرا راه دموکراسي قرار دارد همانا حضور گستردۀ جنگسالاران در کشور مېباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

روزي او نفقه، ښې کلمې او ښې بهانې. کله کله به عبدالجبار خپل وجدان گرماوه چې ولې داسې کارونه کوې. خو د جبار پلمه همدا وه چې سړی د نفقې لپاره مجبوریږي چې ځینې کارونه وکړي. هغه د استخباراتو په اداره کې مستنطق و. کار یې هم آسان و او هم سخت. چارواکو به جبار ته د هر تورن سره یوه دوسیه هم ورسپارله چې د تورونو یو لیست به په کې و. د هغه دنده دا وه چې تړول یا لږ تر لږه تر نیمایي زیات تورونه په تورنو باندې ومني. په خپل کار کې آزاد و. د هر څه د کولو واک یې درلود. د تورنو وهل، ځورول، بې خوبه کول، د هغو د ویښتانو او ږیرې شکول، برق ته یې ورکول او ...

په لومړیو کې به یې تورن کسان یوازې په سوکونو، څپېړو، او لغتو وهل. له دې کاره یې ډېر خوند اخیسته. د وړوکوالي څخه یې په زړه کې همدا ارمان و چې هر څوک وډبوي. هغه په ماشومتوب کې تر گردو همزولو ډنگر او کمزوری و. هر وخت به یې په جنگ کې وهل خوړل خو اوس نو خدای ورکړی و.

کرار کرار یې د ځورولو نورې لارې هم وکارولې. نور نو یوازې د تورنو په وهلو نه راضي کېده. ځینو تورنو کسانو به هم یوازې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلو اقرار نه کاوه. یو نیم کسان خو به د جبار په نریو ښځینه لاسونو بیخي نه خوږېدل ځینو به ملنډې هم پرې وهلې.

میاشتې کلونه تېرېدل او جبار د اقرار اخیستلو نوې وسیلې او نوې طریقې زده کولې. پر بوتل باندې د تورنو کېنول او د هغو پر جنسي آلت د ډبرې ځوړندول تر ټولو موثرې لارې وې.

حکومتونه یو په بل پسې بدلېدل رابدلېدل خو جبار له خپلې دندې نه لرې کېده. هغه به د هر نوي حکومت په راتګ سره پنځه شپږ ورځې وزګار پاته کېده. خو ډېر ژر به د تورنو نوي کاروانونه ور ورسېدل. هغه به په همدې څو ورځنۍ وزګارتیا کې ډېر نارامه و. لکه هغه څوک چې یو ډېر قیمتي شی یې ورک کړی وي، دې خوا ها خوا لالهانده ګرځېده. هېڅ شي خوند نه ورکاوه او هېڅ ځای کې یې ارام نه مونده. وروسته بیا جبار د بیکاریو وختونو لپاره هم یوه چاره وکړه. د کار په موده کې د اقرار اخیستنې پر وخت یې ټول غږونه په فیته کې ثبتول. د تورنو کړیکې، ژړاوې، چیغې، فریادونه، زارۍ او د جبار سپکې سپورې او زیاړې په فیتو کې خوندي کېدلې. جبار د بېکارۍ په شپو همدغه فیتې په ټېپ کې غږولې او ډېر خوند یې ترې اخیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه کاله مخکې یو بل حکومت راغی. جبار یې له دندې وشاړه. هغه څو اونۍ په کابل کې د کار په لټه کې و. خو د خوښې کار ورته پیدا نشو. همدا و چې پېښور ته یې کډه کړه. هلته څو ځایه د منشیتوب کار ورته پیدا شو. جبار په هر ځای کې څو څو ورځې تېرې کړې خو دغو کارونو خوند نه ورکاوه. ډېر وخت یې په خپل کور کې د هماغو فیتو په اورېدلو تېراوه. ګوزاره یې په هاغو بېخرتو پیسو کېدله چې د کار په موده کې یې ګټلې او د هغه ښځې معصومې په کور کې خوندي کړې وې.

په کور کې یوازې دی او ښځه یې اوسېدل. اولاد یې نه و شوی. یو څه موده چې تېره شوه ډېره عجیبه ستونزه ورته پیدا شوه. په نا حقه یې معصومې باندې شک پیدا شو زړه کې یې ګرځېده چې ښځه یې له کوم چا سره لاره لري. دوه درې اونۍ یې د لېرې نه خپل کور وڅاره چې څوک ورته راځي که نه. هېڅ څوک یې هم ونه لید.

پر شیطان یې لعنت وویل. څو ورځې هوسا و. خو بیا ورته بدګوماني پیدا شوه. شک یې وار په وار زیاتېده. کور کې یې وویل چې د کړکیو پردې دې نه لیرې کوي. پر دې یې هم بسنه ونکړه. یوه ورځ یې تور رنګ راوړ او ټولې ښیښې یې تورې کړې. د کړکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شا ته يې اوسپنيزې پنجرې ولګولې. بلـه ورځ يـې لـه بـازاره پنځـه دانې غټ غـټ قلفونـه راوړل او پـه دروازې يـې ولګـول. ښـځه يـې وپوښتل: دروازې خو دوه قلفونه لرل نو دا نور دې ولې ورولګول؟

ـ هېڅ ته نه پوهېږې. دا پردی وطن دی احتياط ښه شی دی.

جبار به که د دوو دقيقو لپاره هم له کوره ووت نو د دروازې ټول قلفونه به يې بندول او کيلي ګانې يې خپل جيب تـه اچـولې. لـه کوره يې داسې شی جوړ کړی و چې مرغـۍ هـم نشـوای ورننـوتی خو بيا يې هم شک نه ليرې کېده. کله کله يې پـه کـور کـې ويـل چې زه بازار ته ځم. خو د کور شا و خوا ته يې پيره کوله.

سوکه سوکه خبره نوره هم خرابـه شـوه. هغـه ډېـر ځوريـده. لـه معصومې ښخه يې کرکه کوله. ته وا د ننه په بدن کې يې اور بل و او دی يې سوځاوه. يوه ورځ يې په ډېره بېړه د کـور ور خـلاص کـړ. په منډه د خوب کوټې تـه لاړ. د پـردې شـا، د تخـت لانـدې، ټـول ځايونه يې وپلټل. پخلنځي ته لاړ. الماری او روکونـه يـې پـه ځـير وکتل. بيا يې تشناب ته هم سر ښـکاره کـړ. ټـولې کـوټې او دالان يې ښه له نظره تېر کړ. معصومې ورنه پوښتنه وکړه: خيريت خو بـه وي. کوم څه دې ورک کړي دي که څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راته ووایه چېرته دې پټ کړی؟

ـ څه شی؟

ـ پخپله پوهېږې. سړی دې چېرې پټ کړی؟

ـ کوم سړی؟ ماغزه خو به دې نه وي خراب؟

لا يې خبره نه وه خلاصه شـوې چـې د جبـار تـر سـوکونو او لغتـو لاندې شوه. د هغې ورځې نه وروسته به يې هره ورځ همدا حال و.

کله کله به جبار نه سم سړی جوړ شو. له معصومې به يې بخښـنه وغوښته، نوې جامې به يې ورته راوړلې. ښه به يـې پـه مینـه ورسره چلند وکړ. خو چـې څـو ورځـې بـه تېـرې شـوې، بیـا بـه پوښـتنې ګروېږنې، وهل او ټکول شروع شول.

کرار کرار د جبار شک او بد ګوماني لا زیاته شوه. نیمه شپه به هم راویښېده. ټولې کوټې به يې وپلټلې. معصومه به يې راویښه کړه او په وهلو وهلو به ترې پوښتنه وکړه چې څوک درسره ویده و؟

څـومره چـې د جبـار شـک زیاتېـده، هماغـومره يـې پـر معصـومې ظلمونه هم ډېرېدل. پر معصومې به يې هم د ځورونې هره طریقـه ازمېیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

نن جبار ښار ته تللی و. څنګه چې راستون شـو د وره ټـول قلفونـه يې خلاص کړل. مخامخ د خوب کوټې تـه لاړ. لېـوني غونـدې يـې دې خوا ها خوا وکتل. تخت يې پورتـه کـړ. بسـترې يـې ورغړولـې. پردې يې وشکولې. پخلنځی، دالان او نورو کوټو کـې يـې هـم هـر څه ګډوډ کړل.

تشناب ته لاړ چت او دېوالونو ته يې وکتل. پر تل يې لاس ورتېر کړ او په داسې غږ چې ته وا له کوم شي څخـه وېرېـدلی وي، پـه زوره يې ناري کړې: معصومې!

معصومې چې زړه يې درزېده او ټول بدن يې رپېـده، پـه وېرېـدلې غږ ځواب ورکړ:

_ څه دې ويل؟

_ څوک راغلي وو؟

_ دروازه خو تا را پسې بنده کړې وه. کله څوک راتلای شو.

_ څوک راغلي وو. رېښتيا ووايه؟

_ قسم درته خورم والله که خو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ نو دا تشناب ولې لوند دی؟

_ کالي مې مینځلي. نه یې وینې چې دالان کې مې وېړ کړي دي.

_ ته ما غولوې هه. زه پوهېږم انډیوال دې دلته لامبېدلی.

_ ځنګه دې خولې ته سمېږي چې داسې خبرې کوې؟ لږ خو شرم وکړه.

_ ته لا ما ته نصیحت کوې؟

له کمځیو ونیوه. راچپه یې کړه. د لغتو وارونه یې پرې شروع کړل. د هرې لغتې سره د معصومې چیغه اسمان ته پورته کېده.

پنځه دقیقې همداسې تېرې شوې.

جبار ستړی شو. سا یې بنده بنده کېده.

پخلنځي ته لاړ. معصومې چیغې نه وهلې خو د هرې سا په اخیستلو یې زګیروي کول. زړه کې یې وویل ښه شو چې په همدومره خلاصه شوم. ځو شېبې هماغسې پرته وه. چې دمه لږه یې سازه شوه، کرار کرار کېناسته. لاسونه یې پر دېوال تکیه کړه چې ولاړه شي. لا سمه اوچته شوې نه وه چې جبار له ویښتانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه. سر یې شا ته قاط کړ او پر مری یې چاړه کېښوده. په ډډ غږ یې وپوښتل: ژر ووایه چا سره پرته وې؟

ـ ته کله زما خبره منې؟ په خدای قسم ...

د چاړې پر څوکه یې زور وکـړ او ویـې ویـل: ریښـتیا راتـه ووایـه. مری به دې غوڅه کړم.

معصومې په ژړا وویل: مړه مې که ـ چې ـ بېغمه شم.

ـ تا ته لکه چې ټوکه ښکاري، هه؟

د اورمېږه پر کینې شاه رگ یې چاړه تېره کړه.

وینې دارې وکړې معصومې یوه کړیکه وکړه او ولوېده.

څو دقیقې وروسته د جبار یوه گاونـډې ولېـدل چـې جبـار منـډې وهي او کالي او لاسونه یې په وینو سره دي. هغـه د جبـار کـور تـه لاړ. د کور دروازه بېرته وه. د دالان تل او دېوالونه په وینـو ککـړ وو. د دېوالونو په ټیټـو ځـایونو کـې د ورغـوي سـور رنگـه ټـاپې وې. د معصومې پر غاړه هماغه یو ټپ و. خو په نس او سینه کې یې لـس دولس ځایه سوري وو. د اولاد ځای یې هم څیرل شوی و. گاونډې د معصومې پر لوڅ بدن خپل څادر وغـوړاوه او لـه کـوره ووت چـې پولیس خبر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

۲۷/۰۵/۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او ګناه

یو ساعت کېده چې هغه کور ته ننوتلي وو. کله چې مور راغلو، تپه تیاره وه خو اوس سپوږمۍ راختلې وه او په تته رڼا کې یې یو ماشوم مالومېده چې د خپلې مور په څنګ کې ویده و. د دواړو مخونه د سپوږمۍ رڼا کې ښکارېدل. هغوی د کوټې په منځ کې پراته وو. مور خبر وو چې دا شپه په دې کور کې یوازې همدا مور او زوی پاتې وو. د هلک نیکه هم په خونه کې و خو هغه لاندې چت کې پروت و.

زموږ کار نور خلاص و. ملګری مې څو شېبې مخکې له نغدو پیسو سره ووت. زه پاته شوم چې د سرو زرو چاره وکړم. ښه و، زر پیدا شول. د کوټې په بر سر کې د سینګار د مېز د پاسه پراته وو.

اوس نو زما د وتلو وخت و. په کراره دروازې خوا ته روان شوم. کله چې د کړکۍ له مخې تېرېدم زما سیوری د ښځې پر مخ ولوېد. همدا چې بل ګام مې واخیست او سیوری مې د هغې له مخې تېر شو، ناڅاپه راویښه شوه. زما په لېدو ځای په ځای کېناسته. لږه شېبه له ډاره پخپل ځای وچه شوې وه خو ځنګه یې چې خوله چیغو ته خلاصه کړه، ما ورټوپ کړ. کیڼ لاس مې د هغې پر خوله کېښود. یوه ګوته مې یې تر غاښو لاندې شوه. خوله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالګوله. ما په بل لاس د هغې پوزه بنده کړه. سا یې بنده شوه. خوله یې سسته شوه او زما ګوته یې خوشې کړه.

زه یې شا ته ناست وم. د هغې سر زما پر ګونډې لګېدلی و. زورونه یې وهل خو له ما نه چېرې خلاصېدی شوه. نه پوهېدم چې څه وکړم. که یې خوشې کړم نو شور جوړوي. چیغې وهي او خلک راباندې خبروي. او که همداسې یې ونیسم، مري.

مړه یې کړم که پرې یې ږدم؟

دا خو د شرم خبره ده چې یوه بې وسه ښځه ووژنم. که نر وای بیا مې دومره چورت پرې نه واهه خو د ښځې وژنه؟ نه دا زما له لاسه نه کیږي.

لاس مې ورو ورو له خولې نه یې ایسته کړ. هغې په ټول زور چیغه وکړه خو چیغه یې همداسې په ستوني کې وچه شوه ما یې خوله ډېر ژر بېرته ور بنده کړه.

حیران وم چې څه وکړم. که همداسې یې خوشې کړم او په منډه له کوره وتښتم نو څنګه به شي؟ نه داسې نه کیږي. که دغه کوټه اول چت کې وای خو بیا یو څه کېده. خو اوس تر څو چې زه له دې دویم چت نه کوزېږم، د ښځې چیغه د هغې خسر ـ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينښوي. هغه به له لاندې نه دې خوا ته راودانګي او ما به په پوړيو کې ونيسي.

انډيوالان مې د سراى د ديواله شا ته پټ دي. هغوى به وتښتي خو زه به ونيول شم.

ښځې په دې ټوله موده کې هڅه کوله چې ځان خوشې کړي. خو اوس يې لغتې هم غورځولې. د کوټې کنج ته مې راوڅکوله ما وې چې لغته يې پر کوچني ونه لګېږي. که يو ځل ماشوم را وينښ شي نو زما کار ختمېږي. بيا نو د تيښتې لاره راته نه پاتې کېږي.

چاړه مې له جيبه راوايسته. ما وې له شره به يې ځان خلاص کړم خو ماشوم ته مې ورپام شو زړه مې وسو. که غټوکى واى، دومره پروا مې نه کوله خو هغه به ايله د لسو مياشتو و.

چاړه مې بېرته جيب ته کړه. په يوه لاس مې د هغې خوله او پوزه دواړه ټينګې نيولې وې په بل لاس مې د هغې لاسونه چې زما پر لاس يې نوکان ښخ کړي وو، ټينګ کړل.

هغې شټکې وهلې. لکه سړى چې په اوبو کې ډوب شي، هرې خوا ته يې لاس او پښې اچولې. زړه مې هم پرې خوږېده خو ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راباندې ګران و. څه به مې کړي واى؟ د چارې په فکر کې وم چې څنګه به له دې جنجاله ځان خلاص کړم.

نه پوهېږم چې څومره وخت په چورت کې ډوب وم خو يو وخت مې پام شو چې ښځه نوره کراره شوې ده، لاس او پښې نه غورځوي. ټول بدن يې مړ پړ دى. ورو ورو مې لاس له خولې يې نه لرې کړ خو هغې چيغه ونکړه.

غوږ مې پوزې ته ورنږدې کړ. سا يې نه کښله. هغه مړه شوې وه.

يو دم مې زړه کښته ولوېد. ټول بدن مې په لړزه شو. ښځه مې هماغسې پر ځمکه څملوله. زه په خاپوړو ورنه رهي شوم د ودرېدو توان مې نه درلود. ډېر وېرېدلى وم. د ماشوم له څنګه هماغسې په خاپوړو تېر شوم. کرار کرار ودرېدم او په لړزاندو ګامونو له کوټې نه ووتم. نه پوهېږم چې د سراى تر دروازې څنګه ورسېدم او څنګه پر ديوال واوښتم. انډيوالان مې دواړه زما په ليدو په بېړه زما خوا ته راغلل. په ټيټ غږ يې را نه وپوښتل: ته چېرې ورک شوې؟

زه لکه پاڼه رېږدېدم. غاښونه مې کړس کړس سره لګېدل. لکه سړى چې د ملاريا تبې نيولى وى بيخې همداسې لړزې اخيستى وم. خبرې مې پرې پرې کېدې. ومې ويل: هه... غه ... ښـ ... ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سم غـرېـــږه. ولې داســې رېـږدې؟

- هغه... هغه ښځه... رانه مړه شوه.

- ولې؟

- را... راوېښه شوه.

- څنګه دې ووژله؟ چاړه دې څه کړه؟

- راسره ده. په جيب کې... هغه مـې... پـه لاس... بانـدې مـړه کړه.

دواړو يو بل ته سره وکتل. بيا يې وخندل. يوه يـې وويـل: تـوره بـلا ورپسې. ښه شو چې راووتې.

بل يې وويل: ډارېـــږه مـه. دې کـارو سره ورو ورو بلدېـــږې. درځــئ چې ځو. هله!

له هغې شپې نه درې کاله تېر شوي. لس دولس کسـان مـې نور هم وژلي دي خو اوس مې لاسونه نه رېږدي. د سړي وژنه راتـه داسې ده لکه قصاب ته چې د مال وژنه ده. خو تر اوسه پورې مې هم د هغې شپې يادونه ځوروي. هر کله چې د شپې يوازې اوسـم، هماغه شپه مې راپه يـاد شي. هماغســې وېـره رابانـدې راشي. زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ولوېږي. سر راباندې وڅرخي. لاسونه او پښې مې، ټول بدن مې وربېږدي. ځای پر ځای کېنم. سګرټ ولګوم. سر په سر څو کشه ورنه وځکوم خو خوند رانکړي. ایسته یې وغورځوم. د ماشوم چیغې واورم چې مورې مورې نارې وهي او ژاړي. مور یې پرته وي. دی په خاپوړو هغې ته ځان ورسوي. په خپلو کوچنیو لاسونو د هغې زنه وښوروي او مورې مورې نارې ووهي. خو مور یې هماغسې پرته وي.

له دې سره توبې وباسم. خدایه توبه مې کړې... بد مې کړی... ته مې وبخښې... یا خدایه دا څه بد مې کړی... ته مې وبخښې.

په دې خبرو هم هوسا نه شم. وژاړم. خدای ته زارۍ وکړم او وژاړم. تر هغې وژاړم چې نور په ځان پوه نشم او خوب راشي. خوب! یوازې خوب مې له دې کړاو نه خلاصولای شي. ویده شم. خو سهار چې له خوبه راوېښ شم، هر څه مې هېر وي. سهار بیا خپلو ملګرو ته ورشم. پوښتنه وکړم: هلکانو! څنګه چل دی؟ کوم نوی ښکار مو درک کړی دی که نه؟

کابل _ ده افغانان، اریا کلینیک

١٣٨٦ - ٠٣_ ١٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ او شیطان

په ټول ژوند کې مې دومره ښکلې نجلۍ نه وه لیدلې. تورې غټې سترګې، نرۍ لوړه پزه، نرۍ ګلابي شونډې، تک سپین مخ، دنګه غاړه. سره پنجابي کالي يې اغوستي وو.

په زړه کې مې درزي ته دعا کوله چې ګرېوان یې ورته ارت ګنډلی و. دې چې کله سر ټیټاوه نو سپین تیونه يې جوت ښکارېدل.

ځان سره مې ویل چې د ملي بس ډرېور وګوره او دا د کوه قاف ښاپیرۍ خو هغې به چې د سترګو لاندې راته وکتل او په سرو شونډو به راته وموسل نو زړه به مې په درزا سره ویل چې بخت دې راویښ شوی. نجلۍ هم درباندې زړه بایللی.

ناست پر جلو وم؛ خو فکر مې بل ځای و. نه پوهېدم. چې په کوم ګېر کې روان وم او له قرغې څخه تر باغ بالا پر ځمکه راغلی وم که په اسمان. یو یو وار به مې له هینداري سړک ته وکتل؛ خو بېرته مې سر لکه فنر ښي لاس ته ګرځېده او سترګې مې د هغې په سترګو ښخېدلې. هر ځل چې به ما ور وکتل؛ نو د نغمې په شان به یې خپلې تورې څڼې پر مخ رااړولې. بیا به یې د سر په یوه ټکان ورته څنډ ورکاوه او ما ته په کتو موسکۍ کېدله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجیبه حال مې و. د هغې له هر نظر سره زړه مې کښته غورځېده. په ټیپ کې د مغول اعظم د فلم سندره «پیار کیا تو ډرنا کیا» چالانه وه. زما سر ورسره بېخوده خوځېده او د ډول له هر درز سره زما لاس هم پر شټرنګ یو ټک ورکاوه. ما یوه شپه سر په سر درې دانې سګرټې څکولي وو؛ خو ولله که یې داسې نشه کړی وم لکه د هغې سترګو چې اوس نشه کړی وم.

ما همداسې موټر چلاوه. چې له شا څوکیو راباندې چیغې شوې: وه استاذه! ودروه – خدای دې خوار که! سړی دې وواهه.

پر بریک مې پښه ټینګه کړه. موټر مې د سړک څنډې ته کړ. په هینداري کې مې ولیدل. چې دېرش څلوېښت ګزه لرې خلک پر سړک راټول دي. زه د موټر له مخکینۍ دروازې کښته شوم. د سپرلیو په منځ کې د هغو خوا ته روان شوم. کلینر مې هوښیاري کړې وه، لا د وخته یې ځان ایستلی و. د خلکو په ګڼه ګوڼه کې مې لار جوړه کړه. سړي ته مې ځان ورساوه. د نهو لسو کالو هلکی و. د مکتب له بکس یې کتابونه هرې خوا ته تیت شوي وو. په یوه لاس کې یې لا هم یوه ټوټه وچه ډوډۍ کلکه نیولې وه. له خولې. پوزې او غوږونو یې وینې رابهېدلې وې. خوله او سترګې یې خلاصې وې. د سر د کوپړۍ نیمه یې نه وه. څو ګامه هاخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ماغزه پر سړک پراته وو. بيخي د پسه د ماغزو غونـدې ګـونځې ګونځې او سپين وو. ماغزه لا هم داسې ښوربېدل لکه مستې چې وشاربې يا لکه حلال کړی پسه چې شـټنکې ووهـي. د مړي پـه ليدو مې وضع خرابه شوه. زړه مې درزېده. ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مې يخې خـولې راغلې. سترګې مې لـه اوښکو ډکې شوې. دې وخت کې يو چا غږ وکړ: وه وروڼو دا موټروان څه شو؟

بل يې وويل: هلئ چې ونه تښتي.

ډېر وارخطا شوم. نه پوهېږم چې ولې د دار کـړۍ مـې سـترګو تـه ودرېدله او ځان مې په کې پانسی وليـد. ګومـان مـې کـاوه. چـې ټول خلک زما خوا ته ګوري؛ خو ومې ليدل. چې هغوې چارچاپيره ګورې. موټروان لټوي. څو تنو د موټر خوا ته منډې کـړې. لـه هغـه ځايه يې غږ وکړ: موټروان خو نشته. تښتېدلی دی.

زما د چوکۍ شا ته ډېرې ښځې ولاړې وې؛ ځکه خو نارينوو نـه وم ليدلی.

په زړه کې خوشاله وم چې چا نه وم پېژندلی. سوکه سوکه، چې د نـورو راتـه پـام نـه شي، لـه ګڼـې ګـوڼې ووتـم. پـه ټيکسي- کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېناستم. کور ته ولاړم. ورور ته مې په ولاړو کيسه تېره کړه او د تورخم د اډې لاره مې ونيوله.

له هغې ورځې اوس پوره شپږ مياشتې تېرېږي. په پېښور کې مزدا بس چلوم. تر ډېرې مودې مې چرت خراب و. سپرليو ته مې بيخي نه ورکتل؛ خو هغه بله ورځ مې بيا چپ لاس ته پر اوله چوکۍ يوه سپينه کوتره ناسته وه. نه پوهېږم څنګه مې سترګې پر هغې ولګېدې؛ خو په هغه لومړي نظر سره سترګې په سترګو شوو. ښه شېبه مو سره د سترګو جنګ وکړ.

بيا مې زړه په درزا شو. د سترګو واک رانه ورک شو. چې هر څو مې سترګې مخامخ سړک ته نيولې. بېرته پخپله د هغې لوري ته کږېدلې. هغې هم ډول ډول نخرې کولې. کله يې لاندنۍ شونډه په غاښ چيچله. کله يې راته سترګه وهله او چې کله به د نورو پام نه و؛ نو شونډې به يې د مچولو په دود سره راغونډولې او يوې موسکا سره يې غبرګولې. د هغې له هرې ادا سره زه لا مستېدم او د زړه درزا مې لا زياتېدله. وروستۍ ځل چې مې وروکتل. د هماغې نجلۍ په شان يې زلفې پر مخ خورې کړې او د نغمې په چم يې سر ته جټکه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نا څاپه مې د هغه ماشوم سر را یاد شو چې ماغزه یې پر سړک پراته وو. له دې سره سر راباندې درووند شو. پر سترګو مې توره شپه راغله. بې سېکه شوی وم. موټر مې په سختۍ ودراوه. سر مې پر شټرنګ کېښود. څو شېبې هماغسې پاتې وم.

کلینر راباندې غږ وکړ: استاذه! څه له خیره.

لږ تم شو. بیا یې د موټر باډۍ وډبوله. غږ یې وکړ: څه له خیره! څوک نه کوزیږي.

زه هماغسې غلی وم.

کلینر راغی. پر اوږه یې لاس راکېښود. ویې ویل: استاذه! خیر خو به وي؟ که ټیک نه یې چې ډاکټر له دې بوزم.

سر مې پورته کړ. ومې ویل: نه. بس پر سر مې چکر راغی. اوس ښه یم.

پر شیطان مې تو لعنت وویل او موټر مې چالان کړ.

کابل

حیات افغان - هند روغتون

۱۳۸۶ _ ۰۵ _ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرت

ګل پري د پېښور په بورډ بازار کې په لړزاندو ګامونو دې خوا هاخوا تله او راتله. اوږد ګلداره کمیس چې لس دولس پیوند یې خوړلي وو په تن او تور سوری سوری څادر یې پر سر و. مخ یې په خاورو او دوړو کې پټ و او خولو لارې پرې جوړې کړې وې. یو لاس یې وړاندې نیولی و. په ژړه غوني غږ یې ویل: د خدای لپاره خیر کړئ! کونډه یمه. یتیمان لرم. خدای دې عوضونه درکړي... د خدای په نامه!

نور یې د ګرځېدلو توان نه درلود. د بریښنا ستنې ته یې تکیه ولګوله او په چرت کې ډوبه شوه. تیر وختونه یې ور یاد شول. خپل میړه، زړورخان ور یاد شو. هغه ځان ډېر غیرتي سړی باله. دې څو څو ځله په زاریو ورته ویلې وه چې: سړیه جنګ ته مه ځه. که خدای مکړه څه درباندې وشي، زه به څه خاورې په سر کړم. یو ورور دې و، هغه هم شهید شو. ما چاته پرېږدې؟

خو میړه یې ویلي و: دا د بې غیرتۍ خبرې به نه کوې. ملایان وایي اسلام په خطر کې دی. جهاد رابانـدې پرز دی. که زه مړ شم نو پاک شهید به یم. جنت به مې ځای وي. ته که بل څوک نه لرې نو خدای خو لرې خدای به دې وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هغې ورځې خبرې وې چې زړور خان جنګ ته د تلو په وخت کې ګل پري ته کړې وې او لا يوه مياشت نه وه تيره چې د مرګ خبر يې راغی.

د يوه موټر هارن د ګل پري د دغو ترخو يادونو سلسله وشلوله. ګل پري سر راپورته کړ او د موټر خوا ته يې وکتل. تور لوکس موټر و. ټيرونه يې پنډ پنډ او ښيښې يې تورې وې. د موټر ښيښه کښته شوه د موټروان په څنګ کې يو چاغ تور رنګه ګنجی سړی ناست و. په سترګو يې سپينې عينکې وې چې سترګې يې غټې ښکاره کولې. غټ غټ تاو کړي بريتونه يې وو. د سپين کميس تڼۍ يې خلاصې وې او د سرو زرو هار يې چې لکه زنځير غوندې و، مالومېده. تور واسکټ يې اغوستی و.

ګل پري د موټر په ليدلو هکه حيرانه شوه. چاغ سړي ورته په ګوته اشاره وکړه. نه پوهېده چې څه وکړي. موټر بيا هارن وکړ. لا يې فکر کاوه چې څه وکړي. ور ياد يې شول چې لورکۍ يې د دوو ورځو راهيسې وږې ده. هر ماښام په ژړا ژړا ډوډۍ غواړي او همداسې په ژړا ژړا ځملي. دې پخپله هم دا دوې ورځې د ډوډۍ څکه نه وه کړې. د ځان پروا يې نه درلوده خو د لور لوږه او ژړا يې نشوه زغملی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر يو ځل بيا هارن وکړ. دې چې پورته وکتل، بيا هم چاغ سړي ورته اشاره وکړه چې راشه.

زړه نا زړه په کرار کرار د موټر خوا ته روانه شوه. کله چې ور نږدې شوه، د موټر شاتنۍ دروازه خلاصه شوه. دا ور وختله.

موټر ګړندی روان شو. د فيز تري حيات اباد يوه کوڅه کې تاو شو. د يوه لوکس درې پوړيز کور په دروازې ننوت.

دوه ساعته وروسته ګل پري له هغه کوره راووته. خو اوس هغه پخوانۍ ګل پري نه وه. هر څه يې بدل شوي وو. لنډه پنجابي کالي يې په غاړه وو. سور جارجټ ټيکری يې پر لمدو ويښتانو پروت و. مخ يې پاک سوتره و. سپوږمۍ غوندې ځليده. ډېره ښکلې وه. تورې بادامي غټې سترګې، تک سپين مخ چې د کمخونې په اثر لا سپين شوی و، نرۍ شونډې او د ورځو منځ په تندي باندې شين خال په ريښتيا چې ورنه ښاپيرۍ جوړه کړې وه. هغه صفتونه چې ملايان يې د جنت د حورو په اړه کوي، ټول په ګل پري کې وو.

خپلې زړې جامې يې په يوه دسمال کې تاو کړې او په تخرګ کې نيولې وې. په بل لاس کې يې د زرو کلدارو دوه لوټونه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن د سپېڅ جي سره درې تنه نور انډيوالان هم وو څکه خو يې دومره زياتې پيسې ورکړې وې.

ګل پري سر کښته اچولی و. ټول بدن يې رپيده.

لکه ماشوم چې نوی په پښو شي، د هر پله په ايښودلو يو ځل درېدله او بيا يې بله پښه مخته ايښودله. له ځانه سره يې وويل: زړور خانه! تا خو په اسلام غيرت وکړ. خدای خبر چې تا ته به د جنت حورې رسيدلې وې که نه خو ستا ښځه ...

کجکی ۱۶،۱۱،۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ که شهادت؟

د کانټینري موټرو کتار له کندز څخه مزار خوا تـه روان و. د سـهار یولس بجې وې. منی پیل شوی و خو تېرو پر له پسې وچکالیو هوا ډېره توده کړې وه. منی هم د اوړي په شان ګرم و.

کاروان ټکنی تګ درلود. له دې نـه جوتېـده چـې کانټینرونـه ښـه درانـه دي. پـه کـانټینرونو کـې انسـانان بـار وو. هغـوی د انسـان سـوداګرانو پـه دې صـندوقونو کـې اچـولي وو. دا د طالبـانو هغـه افراد وو چې پـه کنـدز کـې ملیشـو تـه تسـلیم شـوي وو. د ملیشـو مشرانو ژمنه کړې وه چې دوی به د تسلیمېدو پـه بـدل کـې خپلـو کورونـو تـه اسـتول کیـږي. خـو اوس یـې پـه شـبرغان کـې خپلـو زندانونو ته رهي کړي وو. هر کانټینر کې تر سـلو زیـات کسـان پـه ولاړه سپاره وو.

ځلمی عبدالباری هم یوه کانټینر کې ولاړ و. پنځه میاشتې کېدې چې د طالبـانو جلـب و احضـار لـه هلمنـد څخـه پـه تخـار کـې د هزارباغ کمربند ته راوستلی و. هغه یې اصلاً د دریو میاشـتو لپـاره راوستلی و خو همدا چې درې میاشتې یې پوره شوې، د امریکې د یرغل خبره توده شوه او مشرانو یې پرېکړه وکـړه چـې هـېڅ څـوک کور ته نشي تلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نورو طالبانو په څير فکر کاوه چې رېښتيا هم خپل کلي کـور خـوا تـه روان دی نـو ځکـه يـې د خپـل کـلي منظـرې لکـه د ټلويزيون د هينداري پر مخ چې وي، د سترګو له مخــې تېرېـدلې. په هلمند سيند کې لامبو وهل، د کجکي پر غاړه د ماهيـانو نيـول او ورېتول، انډيوالانو سره پر لامبو شرطونه تړل او د شرطونـو ګټـل. څه خوږې شېبې وې.

هغه په لامبو کې تر ګردو انډيوالانو تکړه و. هره غوټـه يـې تـر سـل ګزو کمه نه وه. کېداې شي يو علـت بـه يـې دا و چـې عبـدالباری هېڅ عمل نه درلود. د دې خوږو يادونو ننداري ډېر دوام ونـه کـړ . تنـدې او ګرمـۍ د ټولـو وضـع خرابـه کـړې وه. پـه کـانټينر کــې د ستنې په اندازه سوری هم نه و نو ځکه هوا هـم مـخ پـه خلاصـېدو وه. ټولو ته سا بندي غونـدې حالـت پيـدا شــوی و. کانټــينر لکـه تناره غـونـدې سور شوی و. دېوالونه يې د سکروټې په شان سره وو او د سرې لاسونه يې سـوځول. د خولـو بـوی او د اوسـپنې د زنـګ بـوی د هغـوی سـا بنـدي لا پســې زياتولـه. هغـو کسـانو بـه چـې دېوالونو ته نږدې وو په غبرګو لاسونو د کانټينر دېوالونه ډېـول خـو چا به مـوټـر نه دراوه او د دوې لاسـونه به وسوځـېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوې وضع وار په وار لا خرابېده. چا باندې بـه ضـعف راغـی. د چا به خوا وگرځېده. څوک به قیونـه وهـل. د چـا بـه نـارې سـورې پورته وې. څو دقیقې وروسته تیار محشر جوړ شو. هر چا بـه هڅـه کوله چې د نورو پر اوږو وخېـږي په دې تمه چې پورتـه بـه هـوا یـو څه زیاته وي او د دوې سابندي به لېرې کړي. خو دغه هڅـې هـم بې گټې وې او په څو شېبو کې ټول یو په بل پسې سر پـه سر سره پرېوتل او یو په بل پسې یې سا وخته. د عبدالباری وضع هم ډېـره خرابه وه خو لا ژوندی و. ښایي په دې خاطر چې سا یـې پخـه وه. زړه یې په کراره خو گړندی درزېده. سر یې پر له ځرخېده ،خوا یې گرځېده خو د قی وهلو وس ورسره نه و ځکه چې نس یې تـش و. پر سترگو یې توره تیاره راغلې وه. د نورو انډیوالانو د مرگ لېدو یې د ژوند تمه شکولې وه.

د حاجي مولوي خبرې ور په یاد شوې. پنځـه میاشـتې پخـوا چـې عبدالباری یې د نـورو ځلوېښـتو انـډیوالانو سره یـو ځـای تخـار تـه بیولی و، د خط مشر چې ټولو حـاجي مولـوي صـاحب بالـه، ورتـه وینا کړې وه او ویلي یې وو: «مـوږ او تاسـې د شر و فسـاد پـر ضـد جهاد کوو. د جهـاد اجرونـه خـورا ډېـر دي. تاسـې هـېڅ بـاک مـه کوئ. که زخمي شئ، په درد نه پوهیږئ. د درد پر ځای به یو ډېـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ احساس ولرئ. دلته مرگ نشته. څوک چې وژل کيږي، د شهادت درجه ورپه برخه کيږي. شهيد د ځنکدن په عذاب نه پوهيږي. عزراييل ورته يو گل راوړي او دی چې څنگه هغه گل بوی کړي، سا يې وځي»

عبدالباری د ځنکدن په حال کې و خو په عذاب يې پوهېده. عزراييل ورته گل نه و راوړی. د هغه په پوزه يوازې د خولو او د اوسپنې د زنگ بوی لگېده. وروستۍ خبره يې چې په ذهن کې وگرځيده همدا وه «مرگ که شهادت؟» او بيا يې سا ورکړه.

کابل ١٣٨٦ – ٠٤ – ٠٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان پلنګ

د بازار ورځ وه. یوه موټر کې مې شپاړس بوجۍ کچالو بـار کـړی او کندز ښار ته روان وم. ډېره موده شوې وه چې ښار ته نـه وم تلـلی. هر څه راته پردي غوندې ښکارېدل. له «شوراوه» تېر شـوی او «سر دورې» ته ورکوز شـوی وم چـې ګوپیچـه والا پاټکیـانو ودرولـو. یـوه چې برګ دسمال یې د خپلو اوږدو څڼو له پاسه تړلی و او په لاس کـې یـې کلاشـینکوف ځړېـده، راوړانـدې شـو. د مـوټر چارچـاپېره وګرځېد او پوښتنه یې وکړه: بار د چا دی؟

ځواب مې ورکړ: زما دی.

ـ ما پسې راشه.

هغه مخکې زه ورپسې روان شوم. شـل دېـرش ګـزه لـیرې یـوې زړې کلا ته ننوتلو. د کلا په بر سر کې څو کوټې او په منځ کې یې د سپېدارو د دوو لویو ونو سیوري ته چـې د ویـالې پـه څنـډه کـې ولاړې وې، یوه چوتره وه. پر چوترې درې شـپږ ګـزي د مـور غـالۍ وېړې وې. ځلورو څنډو ته یې بخملي نیالي پراته وو.

پنځه کسان د یوه برګ دسـمال شـاوخوا تـه ناسـت او د کمسـایي دانې یې کولولې. د صفې څنګ تـه لـس پنځـه لـس ګوپیچـه والا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپکيان د ويالې غاړې ته ناست او د سګرټيو نه يې لوخړې پورته کولې. څنيور خپلې ګونډې پر غالۍ ولګولې او چوپه خوله کېناست. څو چې يوه سړي له ميدانه پيسې راټولې کړې. اول څنيور او بيا نورو د «دس خوش ـ دس خوش» نارې وکړې. د پيسو ګټونکي دوه بنډله لس زري لوټونه څنيور ته ورواچول او وې ويل: واخله دا پر هلکانو وويشه.

همدې وخت کې يې ما ته پام شو. له څنيور نه يې وپوښتل: قليچه! دا څوک دی؟

ـ بار والا دی صايب.

له سر نه تر پښو پورې يې له نظره تېر کړم او ويې ويل: څه شی دې بار کړي؟

ـ يو څه کچالو دي.

ـ چيرته يې وړې؟

ـ ښار ته. خرڅوم يې.

ـ ماسول (محصول) يې راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ د څه شي ماسول؟ د بل ځايه خو مې نه دي راوړي. د خپلې ځمکې مې دي.

_ قليچه ! دا سړی خو را ته نوی ښکاري. جاسوس ماسوس خو به نه وي؟

قليچ ما ته په ځير وکتل او ويې ويل: ولله ما خو هم پخوا نه دی ليدلی.

زه په دې ټوله موده په دې فکر کې وم چې دا سړی خو را ته اشنا غوندې ښکاري. اوږدې څڼې، تک سپين مخ، نری ښکلې شونډې، په رانجو نری تورې کړې سترګې، دنګه سپينه غاړه او نری ښځينه اواز يې راته ډېر اشنا وو.

هو را په ياد مې شو. دا خو پخپله فېروز جان و. نريو بريتونو او پر زنې څو تاره ږيرې، ګوپيچې او د مرميو غاړکي يې رنګ بدل کړی و. فېروز جان د حاجي مراد بای هلک و. دا څو کاله مې نه و ليدلی.

پخوا به چې کله کله مراد بای مېلمستياجوړه کړه او موږ به ورغلو نو فېروز جان به تورې سترګې، سرې شونډې، سره لاسونه او سره اننګي، ښځينه کالي په تن، سالو په سر او زنګ په پښو ميدان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو. دمبوره چیان به یې ګډا ته نشول ټینګېدای. شپه به له نیمې واوښته، دمبوره چیان به ستړي هلاک اوړد وغځېدل خو دی بـه لا هم په میدان کې و او زموږ چکچکو ته به ګډېده.

پنځه کاله مخکې اوازه ګډه شوه چې فېروز مراد بای ویشـتلی او د هغه له نوې ښځې سره تښتېدلی. خلکو ویل چې فېروز د بـاې لـه نوې ښځې سره تار غځـولی و. رښـتیا خـو دا وه چـې حـاجي هغـه ښځه چې د ده د لور په عمر وه، د زرکانو په جنګ کـې ګټلـې وه. که نه دی خو د ښځو شوقي نه و. د شپې به په جلا کوټـه کـې لـه فېروز سره ځملاسته. چې په کور کې به یې هر کار و نـو فېـروز بـه یې استاوه. کوروالا یې له فېروز نه ستر نه کاوه. یوه ورځ چې مـراد باې له خپلې مشرې ښځې سره لانجه کـړې وه، هغـې ورتـه پیغـور ورکړی و چې شرم وکړه ښځه دې له فېروز سره جوړه ده او ته ما ته ببرېږې.

مراد غوښتل چې فېروز وولي خو هغه پر وار ړومبی کړ او پر تنـدي یې وویشت. وروسته بیا خبر شوم چـې فېـروز پـه یـوه تنظـیم کـې قومندان شوی خو خبر نه وم چې چېرې اوسي.

د فېروز غږ له چورتـه وایسـتم: تـا تـه وایـم! څـوک یـې؟ چـا تـه جاسوسي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه قدوس یم... د مرادبای انډیوال. فېروز جانه ما نه پېژ...

پر اوږه مې یو سخت ګوزار وشو. خبره مې غوځه شوه. پړمخې وغورځېدم. د لغتو او کنداغونو باران راباندې جوړ شو. ولې، ملا، ورنونه، سر، یو ځای مې هم روغ پاتې نشو. یو ډول تود شی مې غاړې او زنې خوا ته را وبهېده. لاس مې پر تېر کړ. وینې وې.

څنیور له ویښتانو ونیوم. پورته یې کړم او د فېروز مخې ته یې ودرولوم. ټول بدن مې خوږېده د ودرېدو وس را کې نه و. فېروز راته بد بد وکتل خپل اواز باندې یې زور وکړ چې ډډ شي او ویې پوښتل: زه څوک یم؟

ـ ته فېروز جان یې.

په ټول زور یې یو سوک په خوله راکړ او چیغه یې کړه: زه قوماندان یم. قوماندان پلنګ.

کابل

افغان ـ هند روغتون

۱۳۸۶ ـ ۰۶ ـ ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زوی سره خواله

داود جان به اوس ستر شوی وي. زه چې دې خوا ته راتلم، د نهو میاشتو و. خاپوړې یې کولې ـ یو... دوه... درې ـ روژه کې مې درې کاله پوره شول. له روژې نه تر لوی اختره دوې میاشتې او یوه میاشت بله دا یې درې میاشتې ټیک درې میاشتې باندې درې کاله کیږي چې نه مې دی لیدلی. ماما یې چې اختر کې زما پوښتنې ته راغلی و، وویل: داود جان ډېرې خوږې خبرې کوي. چې څوک ورنه پوښتنه وکي چې «پلار دې چېرې دی؟» هغه په خوږه ماشومانه ژبه ځواب ورکوي «پلال مې د دېوانو جنګ ته تللی زما پلال ډېل غیلتي سړی دی» مانا پلار مې ډېر غیرتي سړی دی.

داود جانه زویه! د زړګي سره! پلار دې ریښتیا غیرتي دی. څه وکړم، همدې غیرت له تا نه لیرې کړم. ګومان کوم چې هغه کابلي ترورزي به مې ریښتیا ویل. هغه راته ویل چې «دغه مرګونه چې تاسې یې خپلو کې سره کوئ، دا غیرت نه دی، دا بې غیرتي ده.» ما ورسره نه منله. ویل به مې چې ته فارسیوانانو سره لوی شوی یې. ته په غیرت څه پوهېږې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس چې وينم، لکه چې هغه ريښتيا ويلي وو. خپل اوښی جنت گل مې وواژه. زما خور يې وهلې وه. هاغه ورځ مې خور ځومره راته ژړلي و. يوه سترگه يې تکه شنه اوښتې وه. ما هم ځو ځلې خپله ښځه همداسې ډبولې ده. ستارگل لالا وايي چا چې خپله ښځه نه وي وهلې، جنت ته نه ځي ځکه چې ښځه ناقص العقله ده. مور ته مې دې هم خدای خير ورکړي، په هاغه ورځ يې ځومره زهير کړم چې «ته بې غيرته ځنگه راغلې! خور دې په سرو سترگو درته ژړل خو تا هېڅ هم ونه کړل؟ پلار دې درې مړي کړي وو. خدای دې يې وبخښي داسې غيرتي سړی و. تا غوندې خو نه و.»

زه هم پښتون يم، پيغور کله منلی شم. هغه هم بيا د خپلې مور پيغور! ماشين مې په اوږه کړ. د هغوی کلي ته لاړم؟ جنت گل په پټيو کې کار کاوه؟ چې ورنږدې شوم، د ليرې نه يې غبږه را ته خلاصه کړه. د هغه خبرې مې هېڅ نه هېرېږي. «اوهو ناځوانه! ته چېرته يې. گهيځ مې درته چرگ حلال کړی و خو چې خبرېدم ته وختي تښتېدلی وې. خير دی زه تا غوندې ناځوان نه يم. بل چرگ به درته... دا څه کوې؟ ماشين سره ټوکې مه کوه... وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکه! لیونی شوی خو به نه یې؟ اوهو ګوته دې له ماشې ایسته که... دا څه کوې؟ ماشین ډک دی...»

ما هېڅ ونه ویل. پر ماشې مې ګوته ټینګه کړه. ډز شو. سړی پر ځمکه ولوېد او زه وتېښتم. څو پورې چې د هغه ورونه را رسېدل، ما ځان د ماما کور ته رسولی و. له هغې ورځې ستا دیدن راباندې حرام شو. اوف! داود جانه! غیرت مې وکړ خو اوس خپل کور کلی رانه پاتې دی. د جنت ګل ورونه او د اکا زامن یې لارې څاري. که ورپېښ شم نو د ژوند څکه به هم ونه کړم. له مرګه نه ډارېږم خو په دې وېرېږم چې تاسې به څنګه وکړئ. ځمکه مې د تره زامنو ته پاتې ده. زه د پلاره همدا یو سر پاتې یم. تا غوندې زه هم ورور نه لرم. د تره زامن خو مې اوس سم خلک دي، خپله دهقاني اخلي او نوره غله دانه تاسو ته درکوي. خو هغوی هم په پوست پاک نه دي. سبا ته به هغوی هم راته تربور شي. که یو ځل زما سترګې پټې شي نو پټې څه چې ان ستا مور به هم ځان ته په نکاح کړي.

نو ما څه ګټه وکړه؟ پخپله د عمرونو مساپر شوم، کلی را نه پاتې شو. د پنجاب په دې ګرمیو کې د خښتو مزدوري کوم. شپه ورځ کړېږم. هره شپه مې سترګو ته درېږې. هره شپه دې په خوب کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينم. خدای خبر چې ته به همداسې يې چې زه دې په خوب کې وينم که نه.

خورکۍ مې بې چاره هره ورځ ډبول کيږي. د کور ټول کارونه پر هغې دي. د غوا لوښل، د سرې ټولول، غويانو ته واښه رېبل، اوبه راوړل، لو او لور او ټول نور کارونه. خپل وړوکي لېوره ته ناسته ده. هر ليور چې يې کور ته ننه وځي او د خپل ورور عکس ته گوري نو دا له کمځيو را نيسي او چې ځومره وس لري، هغومره يې وهي. د خوابنې يې هم چې هر وخت زوی ور په ياد شي، د دې ويښتان شکوي. پخپله هم ژاړي او دا هم ژړوي. زموږ له کوره يې منع کړې. ښو شپو ته يې هم نه ورولي. د نري رنځ مريضانو غوندې وچه کلکه شوې. دا خبرې مې مور په کسيټ کې کړې وې. په ډېرو ننواتو هغه خلک دې ته راضي شوي دي چې يوازې زما مور په اختر کې لاړه شي او خپله لور وگوري.

څو بجې شوې؟ اوهو! يوه نيمه بجه ده. ټوله شپه مې په ويښه تېره کړه. سبا وختي بيا زه يم او د خښتو قالب. ته ودرېږه چې يو سگرټ خو وڅکوم. دا قوطی خو تش دی. نن شپه مې څو دانې سگرټ څکولي؟ ته ودره! لس دانې هغه بل دبي کې وې، شل هم دا. دېرش دانې سگرټ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خدایه! هر څه دې رانه واخیستل خو دا خوب رانـه مـه اخلـه
که نه نو لېونی به شم... ټوخه... ټوخه...

کابل

افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰٦ _ ۰۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما او خوریی

۱۹۹٤ کال و. څو ورځې کېدې چې تقاعد مې اخیستی و. د جرمني په فرانکفورت کې اوسېدم. په همدې ښار کې زېږېدلی هم وم. د کریسمس ورځ وه. ما وار له مخې پتېیلې وه چې کریسمس کې به له ځانه نیکولاس یا پاپا نویل* جوړوم. پرون مې له بازاره د نیکولاس ځانگړې جامې اخېستې وې. اوږده سره بخملي چپنه، اوږده ږېره او بریتونه، سره بخملي خولۍ او اوږدې سپینې څڼې.

زموږ د ښار په یوه څنډه کې د بهرنیو کډوالو یو کمپ و. په دې کمپ کې د بیلابېلو هیوادونو کډوال دېره وو. ما پرېکړه کړې وه چې د همدې کډوالو ماشومانو ته به سوغاتونه ورکوم. د نیکولاس جامې مې واغوستې. په څو کڅوړو کې مې د ماشومانو لپاره سوغاتونه واچول او خپل موټر کې د کمپ خوا ته وخوځېدم. د کمپ له مسول څخه مې اجازه واخیسته او د ننه لاړم.

ښکلې ورځ وه. له اکتوبر څخه تر ننه پورې مو لمر نه و لیدلی خو نن آسمان شین و. د کډوالو ماشومان د کمپ انگړ ته راوتلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوبې يې کولې. په هغو کې ځينې پوهېدل چې نيکولاس کوچنيانو ته سوغات ورکوي نو زما خوا ته يې رامنډې کړې. ما هم کڅوړو ته لاس وغځاوه او هر يوه ته مې يو څه سوغات ورکړ. د ماشومانو خندا او خوشحالۍ ما ته ډېر خوند راکاوه.

ما ته خو خدای اولاد نه دی راکړی نو ځکه مې ماشومان ډېر خوښېږي. رېښتيا ماشومان خو بايد د هر چا خوښ شي. د خدای پاک او معصوم بندګان دي. همداسې مې سوغاتونه ويشل او وړاندې تلم. سترګې مې پر يوه کوچني هلک ولګېدې چې له نورو کوچنيانو څخه ليرې د ديواله کنج کې لمر ته ناست دی او په چرت کې ډوب دی. عمر به يې د څلورو – پنځو کالو په شاوخوا کې و. زړه مې وربانـدې وسو. ورنـږدې شوم. ما وې د خپګان پوښتنه به هم ترېنه وکړم او يو څه سوغات به هم ورکړم. خو زما په لېدو يې له خولې يوه کرېکه پورته شوه او بېسده شو.

وار پار رانه خطا شو په بېړه مې په غېږ کې ونيو. غوږ مې يې سينې ته ورنـږدې کړ. زړه يې درزېده. بيا مې غوږ پوزې ته يې ونيو. سا يې هم کښله. يو څه ډاډه شوم چې ژوندی خو دی.

له مخامخ بلاک څخه يوې ښځې چې خپل تور پړونی يې په لاس ټينګ نيولی و، زموږ خوا ته رامنډه کړه. پوه شوم چې د هلک مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. له جیب نه مې موبایل راوایست او روغتون ته مې زنګ وواهه. په څو شېبو کې امبولانس راورسېد. هلکی مو امبولانس کې واچاوه. مور یې په خوا کې کېناسته. زه پخپل موټر کې امبولانس پسې روان شوم.

روغتون کې ډاکترانو وویل چې ماشوم سخت وېرېدلی دی. خو د اندېښنې وړ داسې څه نشته.

د کوچني مور زما ږیرې ته اشاره کوله او پخپله ژبه یې څه ویله. زه همدومره پوه شوم چې ماشوم زما له ږیرې څخه وېرېدلی دی.

ږیره او برېتونه مې لرې کړل. د نیکولاس جامې مې هم له ځانه وایستې. په انتظار خونه کې کېناستم. نږدې نیم ساعت وروسته نرس راباندې زېری وکړ چې ماشوم په سد شو. په دې وخت کې د کمپ مسوول هم له یوه ژباړونکي سره راورسېد. په ګډه د هلک لیدو ته ورغلو. د خوارکي رنګ بیخي تښتېدلی و. ورنږدې شوم. پر ویښتانو مې لاس ورتېر کړ. په ماشومانه ژبه یې کوم څه راته وویل.

ژباړونکي ما ته کړه: هلک تا ته وایي چې ماما ته څوک یې؟

_ ماما؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هو. د افغانستان ماشومان له خپلو ماماګانو سره ډېره مینه کوي.

ـ ورته ووایه چې هو زه دې ماما یم.

همدا چې ژباړونکي زما خبره ورته وکړه، ماشوم زما لاس ونیو. خپلې خولې ته یې نږدې کړ او بیا یې ښکل کړ.

اوه خدایه! دا څومره مینه ناکه ماشوم و. ما یې هم تندی ښکل کړ. عجیبه احساس مې درلود. ګومان مې کاوه چې زړه مې ویلې کېږي. دې ماشوم مې زړه بیخي له ګوګله وایست. په زړه کې مې ورته ډېره مینه پیدا شوه.

ژباړوونکي ته مې وویل چې د هلک له مور څخه دې پوښتنه وکړي چې هغه ولې له ما څخه ډارېدلی و.

ژباړونکي د هغې کیسه داسې راوژباړله: شپږ میاشتې پخوا کله چې کور مو په کابل کې و، یوه ورځ تا

غوندې ږیرور زموږ کور ته راننوتل. هلک ویده و خو د هغوی په شور ماشور راوینښ شو. ږیرورو د ده پلار ته ویل چې پیسې راوباسه خو هغه په زاریو ورته ویل چې موږ پیسې نه لرو. ما احمد ګل د کوټې په یوه کنج کې پټ کړی و. ما هڅه کوله چې د زوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترگې مې پټې کړم. خو هغه د پېښې ننداره کوله. څه کم يو پـاو دغه لانجه روانه وه. چې ناڅاپه يوه ږيرور ماشې ته گوته يوړه په يوه شيبه کې يې د احمد پلار اوږد وغځاوه. ظالمانو پر تندي ويشتلی و. له خولې نه يې اخ قدرې هم راونه وت. ځـای پـه ځـای يـې سـا ورکړه.

هغې دا وروستۍ جملې په سلگو سلگو وويلې. نور يـې نـو د خپلې ژړا مخه نه شوه نيولی. احمد هم له ژړا سره کړيکـې کـولې او زما اوښکې هم روانې وې.

د احمد مور چې ژړا يې وار په وار خبرې غوڅولې، وويل: لـه هغـې ورځـې... راوروسـته... چـې هـر وخـت... ږيـرور وينـي... همداسې بېسده کيږي.

دغې کيسې ډېر غمجن کړم. ځان مې گرماوه چې ولې مـې د احمد په زړه کې دا تريخ ياد ورتازه کړی.

خو اوس ډېر خوښ يم چې لـه داسـې گـلالي ماشـوم سره آشـنا شوی يم. اوس هغه زموږ ژبه زده کړې ده. ما شېفر ماما بولي او زه هغه ته د ده پخپله ژبه «خوريي» وايم. چې رېښتيا ووايم، ما په ټول ژوند کې له چا سره دومره مينـه نـه ده کـړې. اوس هـره يکشـنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپ ته ځم. خوریی راسره اخلم په موټر کې چکر ورکوم. موټر یې ډېر خوښیږي. په پارکونو او مېله ځایونو کې یې ګرځوم. له دې کار نه ډېر خوند اخلم. د هغه خوشالی زما روح آراموي.

اوس مې ږیره هم پرېښې ده خو خوریی راځخه نه ډارېږي. ما همدا غوښتل چې د هغه ذهن ته دا خبره واچوم چې ږیره هېڅ ګناه نه لري، ګناه خو د ږیرې ځینې نا اهله څښتنان کوی.

کله کله احمد راته وایي: شېفر ماما! کاشکې دا ټول ږیرور لکه تا غوندې وای.

او زه ورته وایم: کاشکې د دنیا ټول ماشومان ستا په شان مینه ناکه وای.

کابل اریا کلینیک

۰۵- ۰۳ – ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا مې ماتـه شو ه

له مطالعې نه ستړی شوی وم. له کوره د باندې ووتـم چـې سـیاله وکړم. زموږ له کور څخه درې ـ څـلور سوه گـزه لـرې کرونـدې وې. هلته هـوا ډېره ښـه او چوپـه چوپتیـا وه. پخـوا بـه هـم کلـه کلـه د مطالعې لپاره هلته تلم. په دې ورځ هم همغو پټیو خوا ته لاړم. څو واره مې ژوره سا واخیسته. طبیعت ډېر خوند راکړی و. د ونو سیورو ته روان وم. د پټیو منځ ته لا نه وم رسیدلی چې د زگېـرو سره مـې داسې يو غږ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

شاوخوا ته مې په ځیر وکتل خو هیڅ څوک هلتـه نـه وو. هـره خـوا مې وکتل. د ونو سرونو ته مې هم نظر واچاوه خو هلتـه هـم څـوک نه وو. سترگې مې تنگې کـړې او لاس مـې د سـترگو لـه پاسـه پـر تندي کېښود ترڅو هر څه سم ووینم خـو تـر هغـه ځایـه چـې مـې سترگو کار کاوه هیڅ څوک نه ښکارېده. گومان مې وکړ چې ماغزه مې سـتړي شـوي دي او همداسـې مـې خیـالي غږ اورېـدلی. پـه همدې سوچ کې وم چې بیا مې هماغه غږ تـر غـوږو شـو: آخ! مـلا مې ماته شوه.

دا خبره راته ډېـره آشنا وه. خو نه پوهـېدم چې چېـرې او د چـا لـه خولې مې اورېدلې وه. لږ وروسته مې ذهن ته راغله چـې دا زمـوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاونډي میرویس خان خبره وه. د تنظیمـي جګــړو پـر مهـال د هـغه په کـور یـو توغنـدی لګېـدلی او ځــوان شـل کلـن زوی یــې شهید کـړی و. کله چې په هـغه ورځ میرویس خان له ښــاره کــور ته راستون شو او د خپل ځوانیمرګ زوی جسد یـې ولېـد چـې په وینو کې لېت پېت پروت دی نو په زوره یې چیغه کړه: «آخ! ملا مې ماته شوه.» او بیا بېسده شو.

په همدې فکر کې وم چې بیا مې هـماغه غږ واورېـد. یـو ځـل بیـا مې شاوخوا وڅارل. خو څوک رامالوم نه شول. فکر مـې وکـړ چـې هسې وېرېدلی یم.

له جیب نه مې وړکی راډیو راویسته او ومې لګوله. ما وې خپل پـام بـه غلط کړم. په دې ورځو مې خبرونه هم نه وو اورېدلي. بي بي سي راډیـو مـې ونیولـه. خبرونـه وو. اول خـبر یـې دا و: د بـودا هــغه بـې ســارې مجسمې چـې شاوخوا یونیم زر کاله پخوا جوړې شوې وې، نـن طالبـانو په بم والوزولې.

دغه خبر مې چرت ډېر خراب کړ. نور مې نـه څـه لیـدل او نـه مـې څـه اورېدل.

راډیو هسې چالانه وه خو زه په فکر کې ډوب وم. د وخت پـه تېرېـدو نـه پوهېدم. خدای خبر چې به یو ساعت همداسې ډوب وم که لا ډېـر خـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه غړ بیا په سد کړم. پورته مې وکتل مخامخ یو سپین ږیری سړی ولاړ و. اوږده سپینه ږیره او اوږدې څڼې یې وې. سر تور سر و خو یوه نری ریتاړه یې پر تندي باندې تړلې وه. کمیس یې گونځې گونځې او لمن یې گرده وه. د پرتوگ پایڅې یې تنگې او گونځې گونځې وې. په پښو کې یې تر زنگانه پورې له نیمڅي نه جوړې شوې موزې وې. چپنه یې هم له نیمڅي نه جوړه وه. پر غاړه یې د سپینو زرو یوه څلور کنجه غاړکۍ ځړېده چې د فیل یو غاښ ورپورې ټېنگ شوی و. په یوه گوته یې گوتۍ وه. د گوتۍ کړۍ د سپینو زرو او غمی یې د عقیقو و. په غمي کې یې د آتنا د خدایگوتې انځور د یوه ولاړ بني ادم په توگه ښکارېده. د څرمنو پر ملاوستني یې د ژوو او الوتونکو انځورونه کیندل شوي وو. یوه ختېینه کوزړۍ لکه اوسني پټک یې تر ملا تړلې وه. پر کوزړۍ باندې هم د گلانو رنگه انځورونه کښل شوي وو. تر شا یې لیندۍ او د غشو کڅوړه وه. په یوه لاس کې یې یوه نیزه او په بل لاس کې یې یو ډبرین گرز و.

ملا یې کړوپه وه خو په سترگو کې یې پنځه زره کلن برم ځلېده. په زگېرو یې ویل: اخ! ملا مې ماته شوه. خپلو بچو مې ملا راماته کړه.

کجکی ۱۳۸۵، ۱۱، ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وند ویزه

زما اټکلونه ټول غلط وختل. زما ګومان دا و چې ملي اردو کې به وند نه وي او زه چې د مقاومت پر مهال په وندونو روږدی شوی یم، بې له ونده به څنګه وکړم.

د یوه کنډک قوماندانی یې راکړې وه. هر څه د امریکایانو په لاس کې وو. پیسې، اکمالات، خریداري او ټول شیان. ما ویل امریکایان خو غلا هم نه کوي نو خپل مشاور سره به څنګه ګوزاره وکړم.

د وخت په تېرېدو سره هر څه آسانه شول. د خپل مشاور ـ روبینسن ـ په هکله مې له هغه متله کار واخیست چې وایي «شوق بچه ره پیدا کو» دغه زوی مړی د ترفیع ډېر شوقي و او د ترفیع لپاره یې باید له افغانستانه د بښې دندې د ترسره کولو ثبوت وړی وای. ډېر هوښیار سړی و. نه پوهېږم څنګه خبر شوی و چې زه په دفاع وزارت کې ډېر کسان پېژنم. چې ریښتیا شي نو مقاومت کې خو هماغه یو خدای بخښلی و چې سترګې مو ترې سوزېدلې، دا نور چې اوس ریسان او وزیران دي هغه وخت یې په یوه میدان کې راسره قمار وهل او یوه پره کې یې سګرټې راسره څکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن هم لکه چې زما په شوق خبر و. یوه ورځ یې راته وویل: راځه چې انډیوالي سره وکړو. ته به ما ته د دفاع وزیر په لاسلیک یو مډال واخلې او زه به په خریداري کې ستا مشورې په پام کې ونیسم.

بس ما نور څه غوښتل. د انډیوالي لاس مو سره ورکړ. ملي اردو نوی جوړ شوی و او هېڅ شی یې نه درلود. له موبل او فرنېچر نه نیولې بیا تر پیالو، ترموزونو، کمپلو، د حمام د سامانو، قرطاسیې او په لسهاوو قلمه نورو شیانو پورې مو باید بازار کې رانیولي وای. وراره مې شیرین آغا د روبینسن ترجمان و. هغه اول له دوکاندارانو سره کتل او نرخونه یې مالومول بیا یې هغو ته ویل چې د هر شي بیه دې په بل کې یونیم او ان دوه وارې زیاتې ولیکي. د شیانو د اخیستلو نه وروسته، زه او شیرین آغا بېرته دوکاندارانو ته تلو او خپلې پیسې مو ځنې اخیستې. وروسته بیا خبر شوم چې شیرین آغا له دوکاندارانو څخه کمېشن هم اخلي او له ما یې پټوي خو څه مې ورته ونه ویل. ما وې څه پرېږده دی هم ځوان دی او د وند خو همدا لاره ده چې په وند کې وند ووهې. که له ما نه غلا ونه کړي نو له نورو یې هم نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د موټرو تلاشۍ ته تللي وو. د جلال آباد له خوا یو لنډه کروزر موټر ډېر چټک راروان و. ما وې په دې کې به خامخا کوم فساد وي نو له خپلو باډیګاردانو سره تیار په خپل موټر کې کېناستم. لنډه کروزر راورسېد خو تلاشۍ ته یې ونه دراوه او همداسې تېر شو. زما موټر هم ورپسې شو. هلکانو ته مې وویل چې ډزې به نه کوئ.

لنډه کروزر د یوه کلي څنګ ته ودرېد. دوه کسان ورنه کښته شول او په منډه کوټې ته ننوتل. زه بیخي ورلنډه وم. هغوی مې نیولی شول خو پرې مې ښودل چې وتښتي. ژر ژر مو د موټر د سیټونو لاندې او باډۍ وسپړل. د تریاکو دېرش کڅوړې مو پیدا کړې. پنځه لس مې ورکې پرېښودې او نورې مې یې خپل موټر کې بار کړې. دې وخت کې روبینسن هم راورسېد. په هېښتیا یې زما د موټر بار ته وکتل او ویې پوښتل: ډګرمنه! دې تریاکو باندې څه کوې؟

ما په خندا ورته وویل: وربانديې ستا لپاره مډال اخلم.

هغه هم په خندا شو او نور یې څه ونه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار مې ډېر ښه روان و. د وند نورې لارې مې چا ته نـه ښـييم خـو همدومره وايم چې په يوه کال کې مـې درې پـوړيز کـور جـوړ کـړ. موټرونـه مـې واخيسـتل او څـو شرکتونـو سره شريـک هـم شـوم. د روبينسن غم مې هم کړی و. د وربښمو يوه دولس گزي غالۍ، څو افغاني ښځينه کميسونه او يو څو اوسپنيزې مجسـمې چـې مـا پـه دوو روپو هم نه اخيستلې خـو د هغـه خوښـې شـوې وې، ورتـه پـه ډېرو پيسو اخيستې وې.

کال پوره شو او روبينسن بېرته امريکې ته ستنېده. لـه وعـدې سره سم ما د دفاع له وزارت څخه ورته يو مډال واخيست چې پر کاغذ يې د دفاع وزير لاسليک کړی و.

د هغـه لـه تلـو څخـه څـو ورځـې مخکـې نـوي مشـاوران راغلـل. روبينسن زه هغو ته داسې معرفي کړم: ډگرمن جان آغا ډېـر تکـړه، پوه او صادق قوماندان دی او په ملگرتيا کـې خـو بيخـي جـوړه نـه لري.

د دې خبرې سره يې ما ته وکتل او سـترگه يـې راتـه ووهلـه. دواړو کټ کټ په خندا شوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن د مخه ښې پر مهال د نوي مشاور لاس زما پــه لاس کــې راکړ او ویې ویل: ما له جګړن بلک سره خبره کـړې. هماغـه تـړون چې زما او ستا تر منځ و، ستا او د ده تر منځ به هم پاته شي.

په داسې حـال کـې چـې د درې واړو پـه څېـرو کـې مـو د بـري او خوشالي نښې جوتې وې، یو د بل تـر غـاړې ووتـو او روبینســن مـو رخصت کړ. نو څو پورې چې زموږ ملک ته د ترفیع شـوقیان راروان وي، زموږ د وند ویزه هم نه ختمېږي.

کابل

حیات افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰۵ _ ۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري کې منطق نشته

د نظامي روغتون د نفراتو آمر عبدالقدير حيران و چې څه وکړي. د نفراتو ريس ورته امر کړی و چې د روغتون تشکيل به داسې جوړوي چې د قومونو تر منځ انډول په کې مراعات شي. د نفراتو ريس ورته يو فورمول هم ورکړی و. فورمول داسې و چې په هره برخه کې دې په سلو کې پنځه دېرش پښتانه، پنځه دېرش تاجکان، او دېرش نور لږکيان مقرر شي.

خو ډاکترانو دا خبره نه منله. د روغتون علمي مرستيال او درې تنه ډاکتران د نفراتو مسول سره د نفراتو د ريس دفتر ته ورغلل. له ډېر انتظاره وروسته د نفراتو ريس هغوی خپل حضور ته ومنل. هغوې وويل چې په اداري څوکيو کې دغه فورمول تطبيقېدای شي خو په علمي او مسلکي چارو کې نه کيږي. د طب په برخه کې چې د انسان له ژوند سره سروکار لري خو بايد يوازينی معيار پوهه او وړتيا وي، نه قومي تړاو.

خو د نفراتو ريس همدا يوه خبره ټينګه کړې وه چې قانون استثنا نه مني او بايد په هره برخه کې يو شان تطبيق شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو بیا هم پخپلو وړاندیزونو ټینګار وکړ. خو د نفراتو ریس په پای کې وویل: «په عسکري کې منطق نشته»

څو ورځې وروسته د ریس فورمول پلی شو. د فورمول له مخې په جراحي سرویس کې هم باید دوه تنه متخصصان د لړکیو څخه ټاکل شوي وای. خو په دغه لړکیو کې د جراحي متخصصان څه چې آن عادي ډاکتران هم نه پیدا کېدل.

عبدالقدیر د نفراتو ریاست ته رپوټ ورکړ. خو له هغې خوا بیا هم د فورمول په پلي کولو جدي ټینګار وشو او دا هم وویل شو چې که چېرې په دې لړکیو کې ډاکتران نشته نو کولای شي د هغوې نرسان په دې څوکیو وګوماري. په پای کې همداسې هم وشول. د یوې اونۍ لټون څخه وروسته په ډېر مشکل په دې لړکیو کې دوه کسان پیدا شول چې د نرسنګ دوه کلن کورسونه یې لوستي وو او په تشکیل کې د متخصص جراحانو په بست کې ونیول شول.

د عبدالقدیر جنجال خو په دې توګه خلاص شو خو د ډاکترانو تر منځ لانجه اوس شروع شوه. هغوې ویل دا دوه تنه نرسان چې د متخصص ډاکترانو په بست کې کار کوي او د متخصصانو امتیاز اخلي نو باید په نوکریوالي کې هم د متخصصانو په لیست کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیول شي. آخر کې دغه لانجه هم غوځه شوه او نرسان د متخصصانو د نوکریوالي په لیست کې ونیول شول.

یوه شپه چې د همدې نرسانو څخه یو تن نوکري و، د شپې د یوولسو بجو په شاوخوا کې د نفراتو ریس چې پر نس باندې یې سخت درد و، روغتون ته راوستل شو. نوکریوال ډاکتران په بېړه ورغلل چې هغه وګوري. له دود سره سم اول د داخلې نوکریوالان وروغوښتل شول. هغوی چې د نفراتو ریس معاینه کړ، ویې ویل چې ریس اپنډیسیت دی او باید د جراحي نوکریوال له خوا تداوي شي. خو د جراحي نوکریوال په دې لټه کې و چې ځان خلاص کړي او د ناروغ تداوي پر داخله ډاکتر ور واړوي. همدا و چې د ناروغ د کتلو نه وروسته یې وویل: وروره! دا مریض داخلې پورې اړه لري. ما ورنه پوښتنه وکړه. ویل یې چې پرون یې ګاز پاس کړی دی (باد یې پرې شوی) نو څنګه به اپنډیسیت وي؟

خو د داخلې نوکریوال ورته وویل: ته راشه! زه به درته وښیم چې په ناروغ کې د اپنډیسیت ټول اعراض او علایم مثبت دي.

پس له ډېرو چنو جراحي نوکریوال مجبور شو چې د مریض تداوي په غاړه واخلي. ته مه وایه چې تر څو د جراح او داخله‌چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ لانجه غوځېدله، د ريس اپندکس چـاودلی او ميکـروب يـې په ټول نس کې تيت شوی و. دا وخت د شپې درې بجې وې چـې د نفراتو ريس يې عملياتخانې ته داخل کړ. په دې شپه د جراحي د نوکريوال قسمت بيخي خراب و. له يوې خوا له وخيم ناروغ سـره مخامخ و او له بلـې خوا د جراحي نور نوکريوالان ټـول د کـوم بـل ډاکتر واده ته تللي وو او دی بيخـي يـوازې و.

بس وايـي چـــې له پېښې نه تـېښـته نشتـه. د نفراتو ريـس يـې د عمليـات پـــر مېــز واچـــاوه. د انستيـــزي نوکريـوال مـريض تـه بيهوشي ورکـړه او د عمليـات وار ورسـيد. هغـه حـيران و چـې څـه وکړي. د عملياتخانې نرس ورته وويل: آمر صايب! نورو جراحانو خو به د داسـې مريضـانو نـس د سينې لـه هـډوکي نـه نيـولې ان تـر سپوږمه پورې څيرل. نو ته هم همداسې وکړه.

هغه هم چاړه راوخسيته او د نرس په لارښـونه يـې د مـريض ټــول نـس وڅيــره. پـه دې وخـت کـې د غـوڅ شـوو رګونـو څخـه وينــې وبهېدې. د هغه رنګ وتښتېد. خولې پرې راماتې شـوې. حـيران و چې څه وکړي خو بيا هم د عملياتخانې نرس لاس په کار شو او ژر ژر يې د غوڅ شوو رګونو سرونه په يوې برقي آلې باندې وسـيزل. د عملياتخانې د نرس کمال هم همدوره و. تر دې وړاندې هغـه هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه نشو کولی. اوس نو دواړه حیران وو چې څه وکړي. د مریض نس د ملنګانو د کجکول په شان خلاص پاتې و او د خیر سوالونه یې کول.

د نوکریوال په ماغزو کې ناڅاپه یو فکر د برېښنا په څېر وځلید. د جراحي لاسپوښونه (دستکشونه) یې وکښل. څنګ کوټې ته ولاړ. د پتلون له جیب نه یې موبایل راویست. یو نمبر یې دایل کړ. خو له هغې خوا کمپیوټر وویل: «دغه نمبر والا سړی خارج د ساحې سفر کړی. وروسته زنګ ووهئ»

بل نمبر ته یې زنګ وواهه خو بیا هم کمپیوټر ځواب ورکړ: «د دې خبرتیا له اورېدو څخه وروسته خپل پیغام کېږدئ»

په همدې توګه لسګونو شمېرو ته یې زنګونه ووهل خو د موبایل کمپنیو هم د ده له قسمت سره لاس یو کړی و او د ټولو کړو ګناهونو کساتونه یې ځنې اخیستل.

څه سر به مو خوږوم شپه تر سهاره همداسې تیره شوه. سهار چې رسمیات شروع شول او نور ډاکتران راورسېدل. د ریس روح اسمان ته ختلی و. د ورځې په یوولسو بجو باندې د ریس جنازه خاورو ته وسپارل شوه. د یوه دولتي فرمان په ترڅ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «بچهٔ سقاو » مډال ورکړل شو. یو بل منصبدار د هغه ژوندلیک ولوست چې په پای کې یې ویل شوي وو:

ریس صاحب دومره قانوني سړی و چې آن خپل ژوند یې هم د «قانون استثنا نه مني» تر مقولې قربان کړ.

خو ډاکترانو ویل چې د نفراتو ریس د خپلې هغې خبرې قرباني شو چې ویل یې «په عسکري کې منطق نشته.»

هلمند کجکی

۲۸ . ۸ .۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

خيرات

درې کاله کيږي چې د وړکتون مديره يم. دا چې څنګه مې دغه څوکۍ ونيوه، بېله خبره ده. اولو ورځو کې به مې ځان سره ويل چې تا خو په ټول ژوند کې يو ساده ماموريت هم نه دی کړی نو مديريت به څنګه کوې؟ چې رېښتيا شي مکتب مې ان لس کاله پخوا تر نهمه پورې ويلی و. بيا وروسته مې يو چا ته پيسې ورکړې هغه د دولسم صنف شهادتنامه راته جوړه کړه. اوس هغه درسونه مې ټول هېر شوي دي. حيرانه وم چې څه به کړم. خو په دې درېو کلونو کې مې تجربه دومره زياته شوې ده چې اوس وزارت هم راته اسانه برېښي.

په لومړۍ ورځ چې وړکتون ته لاړمه، ښوونکې او خاله‌ګانې مې خپلې شعبې ته راوغوښتلې. په ډېره عادي لهجه مې باتې شروع کړې: «ما دا مديريت چيرته کاوه، خو څه وکړم دا د وړکتونونو ريسه نه ده، دا خوارکۍ ډېره را ته ټينګه شوه. ويلې دا ډېر مهم وړکتون دی زه پر بل چا اتبار نشم کولای او داسې لکه تا غوندې بله تکړه مديره چېرته پيدا کيږي.»

يوې ښوونکې غوښتله چې څه ووايي خو لا يې خوله خبرو ته نه وه جوړه کړې چې ما خپلې خبرې داسې وغځولې: «مجبوره يې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به مې کړي وای؟ د خاله د لور خبره څوک پر ځمکه غورځولی شي چې بیا دې ډېره صمیمي خورلنه هم وي.»

له تاسو به یې څه پټوم، ریسه خو مې ولله که په رنګ هم لیدلې وي چې توره ده که سپینه. هسې مې خلک ډارول. باور وکړئ چې دغو خبرو مې معجزه وکړه. زه کراره د خیر پر غونډۍ کېناستمه. زما کارونه نورو ښوونکو تر سره کول. نه له حاضرۍ خبره ومه، نه له راپوره. صادره- وارده، د مکتوبونو او استعلامونو لیکل او استول، محاسبه او لنډه دا چې هر څه پخپله تر سره کېدل.

هرې ښوونکې به په خپله خوښه راته دا کارونه کول. خو ما هم د هغوی زحمتونه بې مجرا نه پرېښودل. هرې ښوونکې ته مې په اونۍ کې یوه ورځ په خپل صلاحیت رخصت ورکاوه. هغوې هم ډېرې خوشحالې وې. یو څه موده چې تېره شوه، استخباراتي کار مې شروع کړ. هغه داسې چې خاله‌ګانو ته مې وویل چې ټولې ښوونکې دې وڅاري او هرې یوې چې یې زما په هکله کومه خبره وکړه، ما ته دې ووایي. په بدل کې به یې ما یو څه لرګي او یا نور توکي ورکول چې خپلو کورونو ته یې یوسي. دغه تدبیر مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه نتیجه ورکړه. د ټولو ښوونکو په زړونو زما وېره خپره وه. هېچا جرات نه کاوه چې په ما پسې خبرې وکړي.

د هرې ورځې په تېرېدو سره زما تجربه لا پسې زیاتېدله. دا مې هم زده کړه چې څنګه د حاضرو ماشومانو له شمېر څخه دوه چنده زیات په راپور کې ولیکم او د خوراکي توکو نیمایي برخه ځان ته وساتم. تاسو ته خو مالومه ده چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره له وچو شېدو نه نیولې بیا تر بورې، غوړیو، وریجو، لوبیا او ډېرو نورو شیانو پورې هر څه پریمانه وي. هره پنجشنبه له غرمې نه وروسته چې په وړکتون کې هېڅ څوک نه پاتې کېدل، مېړه به مې خپل موټر راوست. د خاله په مرسته به مې ټول زېرمه شوي شیان په موټر کې واچول. یو څه به مې خاله ته هم ورکړل. په کور کې مو د هر شي لپاره جلا جلا کندوان وو او چې له کندوانو څخه به هم زیاتېدل هغه به مو پر دوکاندارانو خرڅول. څو میاشتې مې دغه کار په ډاډه زړه وکړ. خو یوه ورځ خاله راته وویل: مدیره صایب! دا ښوونکې نه دي، دا خپلو کې یو څه څه سره وایي.

ـ څه سره وایي؟ سمه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هېڅ، بس همداسې سره وايي چې دا اضافي مواد بانـدې څه کیږي.

ـ تا ورته څه ونه ویل؟

ـ نه نو ما به څه ویلي وای. هغه ټیټکی نه ده ...

ـ ځوک. زرغونه خو به نه یادوې؟

ـ هو هماغه. هغې ویل چې مواد خو به خامخا مدیره خپل کـور ته وړي. نور ځوک خو یې وړای نشي.

ـ هغوې پسې مه ګرځه. چاره یې اسانه ده.

سبا مې د رخصتۍ پر مهال ټولو ښوونکو ته یوه – یـوه کیلـو وچـې شېدې او همـدومره بـوره ورکـړل او ورتـه مـې وویـل چـې دا مـواد اضافه وو. ما وې پر تاسـو بـه یـې وویشـم چـې خپلـو بچـو تـه یـې یوسئ. بس همدا و چې د ښوونکو خـولې پټـې شـوې او زه بیخـي بېغمه شومه.

خو نن یوه بله ټکه راپرېوته. د پنجشـنبې ورځ وه. میـړه مـې پـه دوو بجو خپل موټر راوست. موټر مو د وړکتون د انګړ دننه ودراوه. خاله او مېړه مې راسره لګیا شول. پـه بېـړه مـو زېرمـه کـړي شـیان موټر ته واچول. مېړه مې جلو تـه کېناسـت. خالـه لاړه چـې دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصه کړي. همدا چې دروازه خلاصه شوه سترګې مې د وړکتونونو پر معاونې ولګېدې چې له اداري مدیرې سره د دروازې شا ته ولاړه وه. اوه خدایه! دا څه لوبه رابانديې وشوه. اوس به څه ځواب ورکړم.

مخې ته یې ورغلم. ښه راغلاست مې ورته ووایه. غږ مې لړزېده. زړه مې درزېده او ټول بدن مې ربړدېده. پر تندي مې یخې خولې راماتې وې.

هغوې لکه چې چا ورته ویلي وي، سیده د موټر خوا ته ورغلې.

معاونې په تونده ژبه پوښتنه وکړه: موټر کې مو څه بار کړي دي؟

ژبه مې بنده بنده کېده. ځواب مې ورکړ: هېڅ... بس... هغه... څه شی دي... هغه اضافي مواد دي صایب.

_ اضافي مواد؟ اضافي مواد له کومه شول؟

_ معاونه صایب... هغه... هغه داسې ده... داسې ده چې کله کله به ماشومانو غیرحاضري کوله کنه.

_ نو بیا؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ بیا به مورِ په راپور کې... صایب په راپور کې به مو حاضر نیول.

ـ دې ته وایي عذر بدتر از گناه.

په دې وخت کې مې مېږه له موټره راکوز شو. زړه کې مې وویل چې څه د ده ژبه خو تېزه ده، له جنجاله به مې خلاصه کړي. خو معاونې هغه ته هم په آمرانه لهجه وویل: ته نه شرمېږې چې د ښځې غلا ته دې ناست یې؟

د هغه ژبه هم پخه شوه. ویې ویل: والله... خورې... داسې ده... داسې ده چې

ـ ما خو اورېدلي دي چې ته په کومه موسسه کې پنځه سوه ډالره معاش لرې.

ـ هو... خورې. همداسې ده.

ـ نو بیا غلا ولې کوې؟

ـ والله... نو څه ووایم.

زما داسې قار ورته راغلی و چې د ده ژبه خو دومره تېزه وه چې د همدې ژبې له برکته په موسسه کې مقرر شوی و که نه نو بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال خو والله که ولري خو اوس څه بلا وهلی چې خبرې نشي-کولای.

معاونې بیا ما ته وویل:

_ ته څنګه نه شرمېږې چې د ماشومانو حق خورې؟

اداري مدیرې وویل: چې یو ځل یې ښاروالۍ ته معرفي کړو بیا به وشرمېږي.

په همدې وخت کې مې یوه خبره په ذهن کې لکه برېښنا وځلېده ورته مې وویل: خیر دی معاونه صایب. مه مې ځوروئ. تاسې خو هم لویه خېل خانه لرئ. زه خبره یم چې ستاسو مېلمانه هم ډېر دي. دغه مواد به تاسو ته _ تاسو دواړو ته به درکړم. خو چې ښاروالۍ ته مې ونه لېږئ.

معاونې ویل: ته غواړې چې موږ هم په دې غلا کې درسره شریکې شو؟

_ نه... نه... خدای دې نکړي... معاونه صایب دا... دا مواد خو هسې هم اضافي دي کنه... صایب مصرف یې وختي تېر شوی نو ولې به غلا وي؟ دا خو ستاسو حق دی.

_ نه. نه. په دومره کي موادو به زموږ رنګ نه بدوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومې لیدل چې لهجه یې یو څه نرمه شوې نو جرات مې زیات شو. ورغبرګه مې کړه: ولې به دومره‌کی وي؟ هره میاشت کې به همدومره مواد در ورسېږي.

اداري مدیرې وویل: ګوره معاونه صایب! دې خوارکۍ خو هم ولله که بده خبره کړې وي. دا بېچاره هم آبرو لري. ولې یې بې پته کوې؟ پرېږده چې خپله غریبي وکړي. څارنوال ته به یې څشته ولېږو؟ هسې چې ریښتیا شي، په دولت کې څوک دي چې غلا نه کوي؟

معاونې وویل: څه خیر! ستا په خاطر به یې له ګناه څخه تېره شم. خو ...

اداري مدیرې زما خوا ته وکتل او د معاونې خبره یې ورپوره کړه: خو چې پخپله وعده وفا وکړي.

په چټکۍ سره مې وویل: صایب بېغمه اوسۍ. هره میاشت کې به مو برخه پخپل موټر کې در ورسوو.

مېره مې د موټر شاتنۍ دروازې ورته خلاصې کړې او ویې ویل: راځۍ موټر کې کېنۍ. زه به مو مواد درسره یوسم او د بل وخت لپاره به مو کورونه هم ووینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې په موټر کې کېناستلې او په داسې حال کې چې موسکۍ موسکۍ کېدلې، خدای پاماني يې راسره وکړه.

زه په بېړه کورته لاړمه او د تېرې اونۍ له موادو څخه مې يوه خوندوره حلوا پخه کړه او د خيرات لپاره مې د باندې ولېږله. له ځان سره مې وويل: څه شکر دی چې بلا وه خو برکت يې نه و.

کابل _ اريا کلينيک

۱۳۸۶ – ۰۳ - ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او سياست

يو چا د «ډي ان اي» دفتر ته وربللی وم. هلته يو ورکشاپ و. چې ورغلم، کتل مې چې د نويو جوړو شويو ګوندونو د سر کسان ټول حاضر دي. نه پوهېږم چې زه يې څنګه دعوت کړی وم. زه خو نه په کوم ګوند کې وم، نه کوم سازمان کې. يوازې مې کله کله سياسي ليکنې کولې.

ټولو لوکسې دريشۍ اغوستې وې. ښکلې نيکټايۍ يې تړلې وې. د عطرو بويونو خو يې ټوله کوټه په سر اخيستې وه. يوازې زه په خت پرتوګ کې وم. د کوټې اخر سر ته لاړم او په يوه کنج کې کېناستم. ما وې چې څوک مې ونه شړي. پس له يو څه انتظاره يو دنګ شين سترګی سړی کوټې ته راننوت. يو ساده کوبای پتلون يې د يوه بې لستوڼي کميس سره اغوستی و. ترجمان يې تر ده ډېر لوکس و. ځان يې داسې را وپېژاند: زه جېمز واکر د امريکا په خارجه وزارت کې د سياسي ګوندونو په ډيپارټمنټ کې کار کوم. نن تاسو ته د سياسي ګوندونو تر منځ د ايتلاف په هکله يو څو خبرې کوم.

د دې په ويلو سره سپينې دړې خوا ته لاړ او په انګرېزي باندې يې وليکل: ايتلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې ټولو ته په خیر وکتل.

ترجمان ته یې وویل: زما له بکس نه کاغذ او قلمونه راوباسه او پر دې څو کسانو چې قلمونه نلري، ویې وېشه.

همدا چې ترجمان د قلمونو پر وېشلو پیل کړ، ومې لیدل چې ټولو خپل قلمونه بېرته خپلو جیبونو ته واچول او هر یوه یې ترجمان ته ویل چې:

_ ماته هم راکړه.

_ یگ دانه بر مام.

_ دې خوا ته وگوره.

له کوټې نه حمام جوړ شو.

د جېمز خوله وازه پاتې وه. شاوخوا ته یې حیران حیران کتل.

تاسو څه فکر کوئ چې دا قلمونه څه ډول وو. پارکر؟ شیفر؟ یا کوم بل ډول گران بیه قلم؟

نه بابا ساده بېک قلمونه وو چې ښار کې په پنځو افغانیو خرڅېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې ځنګ ته مې ناست سړي ته فکر شـو چـې د قلم په اخيستلو دومره خوشاله و چې خولـه يـې جينګـه پـاتې وه. سوټ بوټ يې ښه برابر و. ږيره او برېتونه يې هم پاک خـرييلي وو. خو تر لاندنۍ شونډې نه يې لاندې يو غټ تـک تـور مـچ ناسـت و. لاس مې وروغځاوه چې مچ ترينه وشـړم. بـد بـد يـې راتـه وکتـل او ويې ويل:

ـ چې ميکنې؟

ـ هيڅ وروره ما وې چې دغه مچ به درنه وشړم.

ـ او بې فرهنګ اې ريش اس يا منګس؟

ـ اوه وروركه بخښنه غواړم. دا ږيـره خو دې ما تـه بيخـي لکـه مچ غوندې ښکاريده.

ـ ادم کوهې!

زړه کې مې وويل چې کوهې خو ريښتيا چې يم او په دې کـه نو څه عيب دی. سمې خو هسـې هـم زورواکـو لانـدې کـړي دي. موږ بيچاره ګان خو مجبوره يو چې په غرونـو کـې واړوو. خـو دا بـې فرهنګ يې نو ولې راته وويل. که د داسې ږيـرې لـرل فرهنـګ وي خو ريښتيا هم بې فرهنګ يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل سړکی راغی. کاغذ او قلم یې په لاس کې و. له یوه سره یې د ناستو کسانو نومونه لیکل. د هر چا مخې ته به چې ودرېد، هغه به ځان ورته معرفي کاوه:

ـ بکتاش پیکار گرا ریس حزب جوانان فېشن گرا

ـ رحمان قل جوشان معاون حزب رفاه برای شمال

ـ فروزان فرزانه فر حزب مترقي ارایش

ـ داریوش قبادیان حزب مشارکت فرهنگي

ـ عبدالستار سنتیار مسلمانیک گوند

د «مسلمانیک» کلمه راته عجیبه غوندې ښکاره شوه. خو بیا یو چا راته وویل چې د مسلمانیک «ایک» د ډیموکراتیک له «ایک» څخه اخیستل شوی.

خیر. جیمز په اوتو بوتو سر شو. داسې خبرې یې کولې چې ته وا موږ ورته ماشومان ښکارېدو. ویل یې چې: «د ایتلاف گټه دا ده چې انرژۍ مو پر څو برخو نه وېشل کیږي او که چېرې ایتلاف سره وکړئ نو انتخابات گټلې شئ. خو د ایتلاف اول شرط دا دی چې ایتلاف کوونکي باید سره گډې موخې او گډ نظریات ولري.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې مې ووېل چې مور د داسې ګوندونو او تنظیمونو ایتلافونـه لیدلي دي چې یو د بل وینو ته هم تږي دي، یـو د بـل پـه زرهـاوو تنه یې سره وژلي دي او نن په یوه کاسه کې ډوډۍ خوري. نـو تـه څه راته لګیا یې او د ایتلاف درسونه راکوې؟ مور پخپله په دې کار کې استادان یو. ته وایې ایـتلاف کـوونکي بایـد سره ګـډې مـوخې ولري. خو مور تور، سپین، سور او شـین سره ګـډوو او بیـا نـو بـرګ برګ کېږو.

د جېمز په خبرو کې یو ټکی هم نه و چې پـه یادداشـت کولـو دې وارزي. خو ټول ناسـت کسـان بوخـت وو او قلمونـه یـې پـر کاغـذو خوځېدل. ما وې ته ودرېـږه چې دوې څه شی لیکي. یـوه تـه مـې سر ورنږدې کړ. که ګورم چې د خپلې امضا پـرېکټس کـوي. ټولـه پاڼه یې په امضاګانو ډکه کړې وه. یو بل تـن بیـا داسـې ښـکارېده چې پر خپل نوم به مین وي، د کاغذ مخ او څټ یې پـه خپـل نـوم ښایسته کـړی و. څنـګ تـه مـې ناسـت فرهنګـي چـې زه یـې بـې فرهنګه بللی وم، یو زړه کښلی و چې په غشي سوری شوی. د وینو له څاڅکو څخه یې لښتی بهېدلی او د پاڼې په اخر کې په سـیند بدل شوی و. ما خو بیالوژي کې لوستلي وو چـې د انسـان د بـدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله وینه پنځه لیټره کیږي نو دا به د کوم ځناور زړه وي چې دومره ډېره وینه لري؟

جېمز د خپلو خبرو په پای کې وویل: ښاغلو! په ځنګ کوټه کې ډوډۍ تیاره ده. مهرباني وکړئ.

د ټولو په څېرو کې د خوشحالۍ برېښنا وځلېده. زه تشناب ته لاړم چې لاس پرېمینځم. خو چې بېرته راغلم «نه دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي» پر مېزونو باندې برید و. داسې ښکارېده چې دا ټول خلک له وریجو څخه پرهېز دي او یا خو چا قسم ورکړی چې پرته له غوښې دې بل څه نه خوري. خوړل کاشکې وای. نه پوهېږم چې داړل وو که چیچل وو. اوس که ووایم چې د داړونکو په څېر یې پر غوښو حملې کولې خو ما به هم ملالۍ جویا غوندې پسې واخلئ. تر ټولو جالب خو هماغه فرهنګي و د چرګ ورنونه یې یو په بل پسې پورته کول. په داسې بېړه یې شخوند واهه چې ته وا د ټېکې کار دی.

ورون به یې په دواړو لاسو ونیو او په جینګو غاښو به یې وداړل. په دې وخت کې جېمز هم راغی خو د فرهنګي په لیدلو بېرته په بېړه ووت. څو شېبې وروسته په منډه راغی. یوه ډیجیټله کمره یې په لاس کې وه. د فرهنګي عکسونه یې په داسې حال کې واخیستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د یوه ورون غوښې یې خلاصې کړې او پر هډوکو یې شخوند واهه. جېمز فرهنګي ته پرله پسې تنکیو تنکیو ویل. فرهنګي هم خپل موټی شوی لاس چې غټه ګوته یې نېغه نیولې وه، جیمز خوا ته ښوراوه او تنکیو تنکیو یې ویل.

څه به ووایم. د فرهنګیانو او سیاستوالو د دې حال په لېدو مې اشتها بنده شوه. فرهنګ او سیاست دواړه مې هغوې ته پرېښودل او خپله لاره مې ونیوه.

کابل

۰۷ - ۰۳ – ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلتوري یرغل

جانو چې په یوه موسسه کې د انګریزي ژبې ترجمان شو، نوم یې له جانو څخه په جان محمد بدل شو. پخوا به ان خپل مور او پلار هم جانو باله خو اوس چې هغه ځان ته یو تخلص هم پیدا کړی و نو ټولو «ځانګړی صاحب» باله.

هغه دا تخلص په دې خاطر غوره کړی و چې غوښتل یې هر څه یې ځانګړی وي او له نورو نه توپیر ولري نو همدا و چې د ویښتانو له ډول نه نیولې بیا تر کالیو، عینکو، او بوټونو پورې هر څه یې ځانګړي شول. که د نورو بوټونه پنډ پنډ وو نو د ده به نری څوکې والا وو. که نورو ځوانانو پینه یي پتلونونه اغوستل نو د ده به بیخي شلېدلي وو. که همزولي یې پیپسي۔ څښلې، د ده څښاک به بیر و. دی په خوراک، څښاک، خبرو اترو او خلاصه چې په هر څه کې له نورو نه جوت توپیر پیدا کړی و.

یوه ورځ د همدغسې ځانګړو شیانو په خوړلو ورته د نس درد او خواګرځی پیدا شو او دی یې مجبور کړ چې د ډاکترانو کتنځیو ته مخه کړي. د عادت له مخې ده غوښتل چې کوم ځانګړي ډاکتر ته ورشي، نه کوم عادي ډاکتر ته. نو ځکه یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو د لـوحـو په لوستلو پيل وکـړ. لـه يوه ساعت وروسته يــې يوه ځـانـګـړې لوحـه وليدله چې پرې ليکل شوي و:

رنځور زيب ډاکتر ناروغمل

متخصص امـراض قلـب، شـش، معـده، گـرده، روده، جگـر، کيسـه صفرا، قبرغه، مثانه...

تحصيلات عالي در هندوستان

د لوحې اخري ليکه په سره رنګ ليکل شوې وه. تر ځو د لرې نه د خلکو په سترګو ولګېږي. جانو له ځانـه سره وويـل: يـاره ځانګړيـه! ځانګړی ډاکتر دې وموند. بس ورځه او ځان ورباندې ګوره.

جانو د کتنځي خوا ته چې د يوې ودانۍ په دريم پوړ کـې و، روان شو. د تنګو او تيارو پوړيـو څخـه چـې د نـم بـوی يـې د سـړي سـا بندوله، پورته شو او کتنځـي تـه ورسـېد. لــه نـيم سـاعت انــتظاره وروسته د ده وار ورسېد. جانو له ځـانه سره وويل چې ډاکتر خو په هندوسـتان کـې تحصـيل کـړی او هلتـه خـو ټـولې زده کـړې پـه انګريزي ژبه کيږي نو راځه ته هم خپله انګريزي ورباندې «ټـرای» کړه. کتنځي ته له ننوتو سره سم يې وويل: «هلو! ګوډ افټرنون»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې چې د ډاکتر ځواب ته تم شي، په ګړندۍ ژبه يې ادامه ورکړه: آی هف ا پرابلم وېد مای ابډومن آی هف ستهوماک اېک، نازيا اينډ ومیټينګ اينډ آلسو ډياريا.

I have a problem with my abdomen. I have .stomachache, nausea and vomiting and also diarrhea

ناڅاپه متوجه شو چې ډاکتر ورته داسې حيران حيران ګوري چې ته وا په دواړو غوږو کوڼ دی او بيخي اوري نه. نو ويې ويل: ډاکتر صاحب په انګريزي نه پوهېږې، که څنګه؟

- نه مې پلار انګرېز دی او نه مې مور انګرېزه ده. نو انګرېزي به مې ولې زده وي؟

_ تا خو تحصيل په هندوستان کې کړی.

_ هو کړی مې دی. نو څه؟

_ هلته خو درسونه په انګرېزي ژبه وي نو ستا څنګه نه ده زده؟

ډاکتر په داسې وارخطايۍ لکه چې لاس په لاس په غلا نيول شوی وي، وويل: هو... هو... رېښتيا درس خو مې په هند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ویلی. خو هغه وخت هلته انګرېزي نه چلېده. هر څه په اردو ژبه وو.

جانو په سپین سترګي سره وویل: چل کویي بات نهي مې آپ کو اردو مې بتاتاهو. بات یې هې که میري پېټ مې درد هې، اولټي آرهي هې اور...

ډاکتر جانو پرې نه ښود چې خپله خبره پوره کړي او په داسې حال کې چې رنګ یې سور اوښتی و، خو غوښتل یې چې خپله وارخطایي پټه کړي، وویل: وروره! دا د پردیو ژبې څه کوې؟ راځه چې په خپله ژبه سره وغږېږو. اوس نو ووایه څه تکلیف لرې؟

جانو چې په خبره پوه شوی و، وویل: نس مې خوږېږي. خوا مې ګرځي، قی وهم او د نسه هم خراب یم.

ډاکتر د جانو فشار وکوت او یوه اوږده نسخه یې ورته ولیکله. جانو نسخه واخیسته او له کتنځي نه ووت. خو دوا یې وانخیسته.

یوه اونۍ وروسته جانو ښار ته لاړ. ویې لیدل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت مخې ته ډېر کسان سره راټول شوي وو چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو یې شعارونه پورته کړي وو. د ټولو نه مخکې یو سړی ولاړ و چې پرله پسې یې دغه شعارونه ورکول:

دولت دې د کلتوري یرغل مخه ونیسي!

دولت دې پر هندي فلمونو بندیز ولګوي!

موږ نه غواړو چې ځوانان مو د پردیو ژبې زده کړي!

جانو چې ښه وړاندې ولاړ، ویې لیدل چې هماغه ډاکتر ناروغمل دی چې شعار ورکوي.

کجکی ۱۳۸۵ – ۱۱ - ۱۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library